

Západočeská univerzita v Plzni

Fakulta filozofická

Diplomová práce

2013

Bronislava Samková

Západočeská univerzita v Plzni

Fakulta filozofická

Diplomová práce

**Nezaměstnanost mladistvých v západních Čechách a
Bavorsku**

Samková Bronislava

Plzeň 2013

Západočeská univerzita v Plzni

Fakulta filozofická

Katedra filozofie

Studijní program Humanitní studia

Studijní obor Evropská kulturní studia

Diplomová práce

**Nezaměstnanost mladistvých v západních Čechách a
Bavorsku**

Samková Bronislava

Vedoucí práce:

PhDr. Marie Smolíková

Katedra germanistiky a slavistiky

Fakulta filozofická Západočeské univerzity v Plzni

Plzeň 2013

Prohlašuji, že jsem práci zpracovala samostatně a použila jen uvedených pramenů a literatury.

Plzeň, duben 2013

.....

Děkuji PhDr. Marii Smolíkové za cenné připomínky, odborné vedení a všestrannou pomoc.

Obsah

1 ÚVOD	3
2 NEZAMĚŠTNANOST	5
2.1 Definice nezaměstnanosti.....	6
2.2 Typy nezaměstnanosti	7
3 DOPADY NEZAMĚŠTNANOSTI NA MLÁDEŽ	9
4 NEZAMĚŠTNANOST MLADISTVÝCH V REGIONU BAVORSKO	11
5 NEZAMĚŠTNANOST MLADISTVÝCH V ZÁPADNÍCH ČECHÁCH.....	20
6 SROVNÁNÍ REGIONU BAVORSKO A ZÁPADNÍ ČECHY	31
7 STRATEGIE ZAMĚŠTNANOSTI EVROPSKÉ UNIE.....	34
8 EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND	39
8.1 Projekty Evropského sociálního fondu	42
8.2 Projekt IdA – InterCoolTour	43
8.2.1 IdA – projekty mezinárodní mobility a zahraniční výměny .	43
8.2.2 Projekt IdA-InterCoolTour.....	48
8.2.3 Očekávaný přínos a podpora účastníků projektu	51
8.2.4 Cíle projektu	52
8.2.5 Názory účastníků projektu	54
8.2.6 Úspěšnost projektu.....	55
8.2.7 Osobní zkušenost s projektem	56
8.2.8 Shrnutí	59

8.3 Projekt Společně do práce.....	60
8.3.1 Oslovení cílové skupiny.....	63
8.3.2 Výukové aktivity projektu.....	64
8.3.3 Očekávaný přínos a podpora účastníků projektu.....	68
8.3.4 Cíle projektu.....	70
8.3.5 Názory účastníků projektu.....	71
8.3.6 Úspěšnost projektu.....	72
8.3.7 Osobní zkušenost s projektem.....	73
8.3.8 Shrnutí.....	75
8.4 Srovnání projektů IdA-InterCoolTour a Společně do práce ..	76
9 ZÁVĚR	79
10 RESÜMEE.....	81
11 RESUMÉ	82
12 SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ.....	83

1 ÚVOD

Diplomová práce s tématem „Nezaměstnanost mladistvých¹ v západních Čechách a Bavorsku“ má za cíl zjistit a porovnat situaci v obou regionech. Nezaměstnanost je jedním z problémů dnešní společnosti, skupina mladých lidí je s ohledem na nezaměstnanost jednou z nejrizikovějších skupin ve společnosti.

Diplomová práce je rozdělena na teoretickou a praktickou část. V teoretické části bude vymezen pojem nezaměstnanosti, budou představeny jednotlivé typy nezaměstnanosti a dopady nezaměstnanosti na jedince. V této části bude dále popsána nezaměstnanost mladých lidí ve Spolkovém státě Bavorsko a v západních Čechách, bude následovat srovnání obou regionů s ohledem na zvolená kritéria, mezi která patří například výrobní zaměření regionů, věk, vzdělání a pohlaví nezaměstnaných. Pozornost bude věnována formám odbourávání nezaměstnanosti s ohledem na politiku Evropské unie, zároveň bude představen Evropský sociální fond.

V rámci praktické části budou popsány a porovnány dva projekty Evropského sociálního fondu, jejichž cílem je odbourávání nezaměstnanosti mladých lidí. Bude vybrán jeden projekt realizovaný ve Svobodném státě Bavorsko a jeden projekt z regionu západních Čech. Následovat bude srovnání obou vybraných projektů a shrnutí zjištěných informací.

Cílem práce je srovnání obou regionů s ohledem na nezaměstnanost mladých lidí a srovnání forem odbourávání nezaměstnanosti v porovnávaných regionech na základě zaměření projektů Evropského sociálního fondu. Srovnání bude učiněno na základě rozboru současné situace na bavorském a západočeském pracovním trhu. Ke stanovení výsledků budou použity deskriptivní a komparativní metody.

¹ Pro větší stručnost této práce bude věková skupina 15 až 25 let v práci označena za mladistvé, ačkoliv se termín většinou vztahuje na věkovou skupinu 15 až 18 let.

V teoretické části budou pro prezentované údaje informace získávány z publikací, věnujících se nezaměstnanosti, vybraných údajů úřadů práce, statistik, zpráv z médií a českých a německých webových stránek. Pro zpracování praktické části budou využity především nejaktuálnější zprávy z médií, českých a německých webových stránek, projektů Evropského sociálního fondu, informace z elektronické korespondence s osobami, které jsou zapojeny do činnosti uvedených projektů a osobní zkušenost.²

² Bronislava Samková byla od roku 2010 až 2012 vedoucí kurzu a kontaktní osoba mladistvých v projektu IdA – InterCoolTour a od roku 2012 do současnosti osobní poradce v projektu Společně do práce.

2 NEZAMĚSTNANOST³

Zaměstnání je jednou z náplní lidského života a jeho neodmyslitelných součástí. Určuje míru životní úrovně a v jistých případech i postavení jedince ve společnosti. Se ztrátou zaměstnání jsou spojeny pokles životní úrovně a sociálního postavení, deprivace, ztráta motivace a finanční problémy.

Uplatnění a konkurenceschopnost na trhu práce jsou dány řadou ukazatelů, například vzděláním, věkem, zdravotním stavem, pohlavím jedince a pracovními zkušenostmi, které v řadě případů právě u skupiny mladých lidí chybí nebo jsou pro zaměstnavatele nedostačující. Tyto ukazatele pro určité skupiny osob znamenají vyšší riziko nezaměstnanosti nebo ztrátu zaměstnání. Politika zaměstnanosti je ve většině vyspělých zemí zaměřena na tyto skupiny nezaměstnaných, patří mezi ně mladí lidé, lidé s nízkou úrovní vzdělání, ženy s dětmi, zdravotně postižení, starší lidé a imigranti.

Čerství absolventi středních a vysokých škol jsou kvůli konkurenci na trhu práce s jinými uchazeči značně znevýhodněni. Ve většině případů se jedná o absenci potřebné praxe a chybějící základní pracovní návyky. Míra nezaměstnanosti absolventů převyšuje celkovou míru nezaměstnanosti. Skupina nezaměstnaných mladistvých patří k nejhroženějším, s nenalezením zaměstnání se u nich dříve objevuje demotivace, psychické a sociální problémy, nesamostatnost a prodloužená závislost na rodičích.

Dle výzkumů v ekonomicky vyspělých zemích, došlo k desetinovému nárůstu počtu osob ve věku 18 až 34 let, kteří se po osamostatnění vrací zpět do domácnosti k rodičům. Podle průzkumů si

³ BUCHTOVÁ, Božena. *Nezaměstnanost: psychologický, ekonomický a sociální problém*. Vyd. 1. Praha: Grada, 2002, s. 110-113, [cit. 2012-11-19]. ISBN 80-247-9006-8.

mladí absolventi mezi nezaměstnaností a neuspokojivým pracovním místem volí právě nezaměstnanost.⁴

Ztrátou motivace a sebevědomí spojenou s nenalezením zaměstnání jsou postiženi především absolventi méně žádaných oborů na trhu práce. Tato situace může vést k přijetí pracovního místa, které neodpovídá uchazečovým představám. Pokud však uchazeč v zaměstnání nevyužije svých vědomostí a schopností, může později toto rozhodnutí vést ke zklamání a lítosti. Na druhou stranu je výhodné vzít na čas i ne zcela vyhovující nebo hůře placenou práci kvůli nabytí pracovních návyků a udržení určitých vědomostí a schopností.⁵

2.1 Definice nezaměstnanosti

Dle Mezinárodní organizace práce ILO (International Labour Organization)⁶ jsou za nezaměstnané považovány osoby, které jsou starší patnácti let, v daném referenčním období nepracovaly za odměnu nebo mzdu, neměly zaměstnání a aktivně zaměstnání hledaly (například prostřednictvím úřadů práce, soukromých zprostředkovatelů a agentur, ucházely se o zaměstnání přímo v podnicích, využívaly inzerci, podnikaly kroky pro založení vlastní firmy nebo hledaly zaměstnání jiným způsobem), do kterého by byly schopny nastoupit nejdéle do čtrnácti dnů. Do skupiny nezaměstnaných patří i osoby, které již zaměstnání našly a jsou schopné do něho nastoupit nejpozději do čtrnácti dnů.⁷

⁴ BUCHTOVÁ, Božena. *Nezaměstnanost: psychologický, ekonomický a sociální problém*. Vyd. 1. Praha: Grada, 2002, s. 110-111, [cit. 2012-11-19]. ISBN 80-247-9006-8.

⁵ BUCHTOVÁ, Božena. *Nezaměstnanost: psychologický, ekonomický a sociální problém*. Vyd. 1. Praha: Grada, 2002, s. 109-111, [cit. 2012-11-19]. ISBN 80-247-9006-8.

⁶ Tato metodika je jednotná pro všechny členské země EU a poskytuje mezinárodně srovnatelné údaje. Je třeba respektovat skutečnost, že definice nezaměstnaných podle ILO se liší od definice uchazečů o zaměstnání registrovaných na úřadech práce MPSV.

⁷ ILO - International Labour Organisation: Mezinárodní organizace práce. *Svaz průmyslu a dopravy ČR* [online]. [cit. 2012-10-27]. Dostupný z WWW: <http://www.spcr.cz/statistika/vspscr.htm>.

2.2 Typy nezaměstnanosti

Je rozlišováno několik typů nezaměstnanosti^{8, 9, 10}. Rozdělení se u většiny autorů liší, zde je přehled nejzákladnějších typů, které se u většiny autorů opakují:

Frikční nezaměstnanost vzniká v důsledku mobility osob na trhu práce a přesunu osob mezi pracovními místy. Jedná se zpravidla o krátkodobou nezaměstnanost. Tento typ nezaměstnanosti je považován za dobrovolnou nezaměstnanost. V případě frikční nezaměstnanosti se zaměstnanec vzdává dobrovolně svého pracovního místa a hledá jiné zaměstnání. Důvody mohou být výše mzdy, pracovní prostředí, očekávané propouštění, charakter práce nebo například lokace zaměstnání. Frikční nezaměstnanost se v některých případech označuje také jako normální nezaměstnanost, je součástí přirozené míry nezaměstnanosti, ze které činí 1-2 %.

Sezónní nezaměstnanost je nezaměstnanost, která vzniká výkyvy v nabídkách práce v rámci ročních období. Jedná se především o zaměstnání, která jsou závislá na počasí. Mezi sezónní zaměstnání se řadí například služby spojené s turistickým ruchem, práce ve stavebnictví, zemědělství nebo lesnictví. Sezónní nezaměstnanost se řadí ke krátkodobé nezaměstnanosti.

Strukturální nezaměstnanost vzniká v případě, kdy počet pracovních nabídek převyšuje počet vhodných uchazečů, z důvodů kvalifikace, lokality, věku nebo pohlaví. Nabídka tedy není v souladu s poptávkou. Na trhu práce vzniká velký počet volných pracovních míst a zároveň vysoký počet nezaměstnaných, kteří však nesplňují kritéria pro

⁸ DVOŘÁKOVÁ, Zuzana. *Řízení lidských zdrojů*. Vyd. 1. v Praze: C. H. Beck, 2012, s. 68-69. Beckova edice ekonomie. [cit. 2012-10-27]. ISBN 978-80-7400-347-9.

⁹ MAREŠ, Petr. *Nezaměstnanost jako sociální problém*. 1.vyd. Praha: Slon - sociologické nakladatelství, 1994, s. 17-22. [cit. 2012-10-28]. ISBN 80-901424-9-4.

¹⁰ DVOŘÁKOVÁ, Zuzana. *Management lidských zdrojů*. Vyd. 1. Praha: C. H. Beck, 2007, s. 72-74. Beckovy ekonomické učebnice. [cit. 2012-10-28]. ISBN 978-80-7179-893-4.

přijetí na daná pracovní místa. Řešením strukturální nezaměstnanosti může být flexibilita, přizpůsobení a mobilita uchazeče o zaměstnání.

Konjunkturální nezaměstnanost je někdy také nazývána jako cyklická nezaměstnanost. Konjunkturální nezaměstnanost je nezaměstnanost, která vzniká cyklickými změnami v hospodářství v makroekonomickém měřítku. Cyklická nezaměstnanost je vyvolána ekonomickou recesí a nízkou úrovní agregátní poptávky. V období recese dochází ke snižování zaměstnaneckých stavů a k nárůstu nezaměstnanosti.

Skrytá nezaměstnanost je typ nezaměstnanosti, kdy se nezaměstnaná osoba neregistruje na Úřadu práce ani si zaměstnání přes Úřad práce nehledá. Do této kategorie patří především skupina nezaměstnaných mladistvých a vdané ženy.

Neúplná zaměstnanost je někdy také nazývána jako parciální nezaměstnanost. V případě neúplné zaměstnanosti zaměstnanci akceptují práci, ve které plně nevyužívají svých znalostí a schopností nebo práci na snížený úvazek. Jedná se například o sdílení jednoho pracovního místa dvěma zaměstnanci.

Nepravá zaměstnanost je případ nezaměstnanosti, kdy registrovaný nezaměstnaný zaměstnání plně nehledá, ale je registrovaný na Úřadu práce z důvodu čerpání podpory v nezaměstnanosti nebo sociálního a zdravotního pojištění. Do této kategorie nezaměstnanosti patří i osoby pracující nelegálně.

3 DOPADY NEZAMĚSTNANOSTI NA MLÁDEŽ

Ztráta zaměstnání nebo nemožnost nalezení zaměstnání má mnoho negativních dopadů na život jedince. Jednou z nejvíce ohrožených skupin společnosti je skupina mladých lidí.

„Za specifickou můžeme považovat nezaměstnanost absolventů základní či střední školy. Na trhu práce jde o skupinu, u které hrozí vytváření psychologicky i sociálně nežádoucích návyků, čemuž je třeba zamezit vytvářením podmínek a programů usnadňujících přechod ze školy do zaměstnání, spoluprací škol a zaměstnavatelů, rozšiřováním míst pro praxi absolventů škol a rozvojem speciálních vzdělávacích kurzů pro nízko kvalifikovanou mládež.“¹¹

Nezaměstnanost separuje jedince z ekonomického, společenského ale i politického života. Se ztrátou zaměstnání přichází ruku v ruce i ztráta sociálního postavení, zhoršuje se finanční situace jedince, chybí hlavní zdroj uspokojování potřeb. Jedinec ztrácí kulturní povědomí, protože nemá dostatek finančních prostředků k vynaložení na návštěvu divadla, výstav a dalších kulturních akcí. Dochází k nesamostatnosti jedince, která vede k závislosti na rodičích a umělému prodloužení doby soužití s rodiči.¹²

Společně s nezaměstnaností dochází i k devalvaci volného času, protože nedochází k adekvátnímu rozložení na čas pracovní a volný čas.¹³

Pokud je jedinec dlouhodobě nezaměstnaným, vede nezaměstnanost ke ztrátě jeho kvalifikace, protože nemá kde získané

¹¹ DVOŘÁKOVÁ, Zuzana. *Řízení lidských zdrojů*. Vyd. 1. v Praze: C. H. Beck, 2012, s. 70. Beckova edice ekonomie. [cit. 2012-10-29]. ISBN 978-80-7400-347-9.

¹² WITTENBECK, Valerie. *Jugendarbeitslosigkeit - Ursachen und Folgen*. München: GRIN Verlag GmbH, 2008, s. 14-17. [cit. 2012-10-29]. ISBN 36-401-5702-8.

¹³ BROŽOVÁ, Dagmar. *Společenské souvislosti trhu práce*. Vyd. 1. Praha: Sociologické nakladatelství, 2003, s. 104-109. Studijní texty (Sociologické nakladatelství). [cit. 2012-10-29]. ISBN 80-864-2916-4.

znalosti a zkušenosti uplatnit. S dlouhodobou nezaměstnaností dochází i ke ztrátě pracovních návyků a denního rytmu.¹⁴

Ztráta zaměstnání nebo nemožnost nalezení vhodného zaměstnání se u mnohých projeví i ve formě zpochybnění svých schopností, dochází k demotivaci a jedinec může začít pociťovat deprese, zároveň ztrácí sebevědomí, sebeúctu a dostává se pocit méněcennosti. Nezaměstnanost může ovlivnit psychické i fyzické zdraví jedince.¹⁵

¹⁴ SCHNEIDER, Klaus. *Bildung und Qualifizierung jugendlicher Arbeitsloser: Theorie und Praxis der Jugendberufshilfe*. Luxembourg: Inter-Actions, 2008, s. 3-6. [cit. 2012-10-30]. ISBN ISBN 978-295-9973-345.

¹⁵ Nezaměstnanost přináší problémy. *Nezaměstnanost v ČR* [online]. [cit. 2012-10-30]. Dostupný z WWW: <http://nezamestnanost.info/nezamestnanost-prinasi-problemy>.

4 NEZAMĚSTNANOST MLADISTVÝCH V REGIONU BAVORSKO

Bavorsko se svou rozlohou 70 551 km² je největší a nejjihněji položenou spolkovou zemí Spolkové republiky Německo. Svobodný stát Bavorsko má 12 519 728 obyvatel a hustota osídlení činí 177,50 obyvatel na km². Mezi největší města regionu patří Mnichov, Norimberk, Augsburg, Würzburg, Regensburg a Ingolstadt.¹⁶

Nejvýznamnějšími zaměstnavateli v regionu Bavorsko jsou Siemens AG, Allianz SE, Bundesagentur für Arbeit, Bayerische Motorenwerke AG, INA-Holding Schaeffler GmbH, Netto Marken-Discount AG, Audi AG a McDonald's Deutschland Inc..¹⁷

Ve Spolkové republice Německo bylo v lednu 2013 registrováno 3 138 229 nezaměstnaných, počet nezaměstnaných stoupl oproti počátku roku 2012 o 53 999 nezaměstnaných. Míra nezaměstnanosti ve Spolkové republice činila za leden 2013 7,4 %.¹⁸

Z 96 městských a zemských okresů¹⁹ vykazovalo na počátku roku 2013 jedenáct městských a zemských okresů míru nezaměstnanosti do 3 %. V těchto regionech se dá stav považovat za plnou zaměstnanost. Jedná se o městské a zemské okresy: Eichstätt, Donau – Ries, Erding, Ebersberg, Pfaffenhofen an der Ilm, Unterallgäu, Erlangen – Höchstädt, Dachau, Neustadt an der Aisch - Bad Windsheim, Freising, Dingolfing – Landau. Nejnižší míru nezaměstnanosti vykazuje Eichstätt s mírou nezaměstnanosti 1,6 %. Naopak nejvyšší míru nezaměstnanosti vykazují městské okresy a příhraniční zemské a městské okresy. Nejvyšší míru nezaměstnanosti vykazuje městský okres Nürnberg s mírou

¹⁶ Největší země Spolkové republiky Německo. *Bayern* [online]. [cit. 2013-01-15]. Dostupný z WWW: <http://www.bavorsko.eu/bavorsko-v-cislech>.

¹⁷ Die größten Arbeitgeber in Bayern. *Berufsstart* [online]. [cit. 2013-03-01]. Dostupný z WWW: <http://www.berufsstart.de/unternehmen/bundesland/bayern.html>.

¹⁸ Bundesagentur für Arbeit. *Arbeitslosigkeit und Unterbeschäftigung: Umfassende Arbeitsmarktstatistik* [online]. 2013 [cit. 2013-03-08]. Dostupný z WWW: <http://statistik.arbeitsagentur.de/Statischer-Content/Unterbeschaeftigung-Schaubild.pdf>.

¹⁹ Zemské okresy jsou především venkovské oblasti.

nezaměstnanosti 8, 4 %, s hranicí přes 7 % míru nezaměstnanosti ho následují městské a zemské okresy Fürth, Hof, Kaufbeuren a Weiden in der Oberpfalz.²⁰

Tabulka č. 1: Míra nezaměstnanosti ve Svobodném státě Bavorsko:²¹

Období	Míra nezaměstnanosti
Leden 2013	4, 4 %
Leden 2012	4, 2 %

Míra nezaměstnanosti činila v Bavorsku na počátku roku 2013 4, 4 %, což je v porovnání s koncem roku 2012, kdy míra nezaměstnanosti činila 4, 2 %, o 0, 2 % více. V porovnání s ostatními Spolkovými zeměmi je v regionu Bavorsko jedna z nejnižších měr nezaměstnanosti. Tato skutečnost tkví především v hospodářské vyspělosti regionu, vysoké tvorbě přidané hodnoty zejména v automobilovém, strojírenském a kovozpracujícím průmyslu. Hrubý domácí produkt regionu Bavorsko činí zhruba 17 % z celého hrubého domácího produktu Spolkové republiky Německo.²²

²⁰ Pressemitteilung. *Bundesagentur für Arbeit: Regionaldirektion Bayern* [online]. 2013 [cit. 2013-03-02]. Dostupné z: <http://www.arbeitsagentur.de/Dienststellen/RD-BY/RD-BY/Zahlen-Daten-Fakten/2013/05-AMB-Januar-2013-pdf.pdf>.

²¹ Generální konzulát České republiky. Hospodářský profil spolkové země Svobodný stát Bavorsko. *BusinessInfo* [online]. 2010 [cit. 2013-02-28]. Dostupný z WWW: <http://www.businessinfo.cz/cs/clanky/profil-spolkova-svobodny-stat-bavorsko-98.html#!&chapter=2>.

²² Generální konzulát České republiky. Hospodářský profil spolkové země Svobodný stát Bavorsko. *BusinessInfo* [online]. 2010 [cit. 2013-02-28]. Dostupný z WWW: <http://www.businessinfo.cz/cs/clanky/profil-spolkova-svobodny-stat-bavorsko-98.html#!&chapter=2>.

Tabulka č. 2: Počet osob v zaměstnaneckém poměru ve Svobodném státě Bavorsko v roce 2011: ²³

	Počet osob v zaměstnaneckém poměru
Celkem	4 703 300
Muži	2 566 700
Ženy	2 136 600

Počet osob v zaměstnaneckém poměru byl v regionu Bavorsko v roce 2011 4 703 300 osob, z toho bylo zaměstnáno 2 136 600 žen. Podíl žen v zaměstnaneckém poměru činil 45, 4 %, oproti roku 2000 se jedná o nárůst o 11 %. Počet žen v zaměstnaneckém poměru stále narůstá, tento fakt je mimo jiné způsoben narůstajícím počtem zaměstnání na poloviční úvazek. Počet žen v zaměstnaneckém poměru na poloviční úvazek vzrostl oproti roku 2000 o téměř 44 %. Počet žen v zaměstnaneckém poměru na plný pracovní úvazek se v posledních letech zvyšuje, v roce 2011 byl ale stále o 1, 3 % nižší než v roce 2000. Práce na poloviční úvazek je prozatím spíše výsadou ženského pohlaví, v roce 2011 bylo na poloviční úvazek zaměstnáno 36,5 % žen a pouze 5, 8 % mužů. Za rok 2010 činil počet zaměstnaných mužů ve věku 15 až 64 let v regionu Bavorsko 57, 8 % a počet žen v zaměstnaneckém poměru ve věku 15 až 64 let činil v regionu Bavorsko 50, 5 %.²⁴

Ve věkové skupině 15 až 24 let rozdíly mezi zaměstnaností žen a mužů nejsou příliš markantní, především z důvodu školní docházky a studia. Podíl mužů v zaměstnání ve věku 15 až 24 let v regionu Bavorsko činil v roce 2010 44, 1 %, podíl žen v zaměstnání ve věku 15 až 24 let

²³ BÖHME, Stefan et al. *Demografie und Arbeitsmarkt in Bayern: Entwicklung, aktuelle Lage und Ausblick* [online]. IAB - Bayern, 2012, roč. 2012, č. 2, s. 23-26, [cit. 2013-03-01]. ISSN 1861-4752. Dostupný z WWW: http://doku.iab.de/regional/BY/2012/regional_by_0212.pdf.

²⁴ BÖHME, Stefan et al. *Demografie und Arbeitsmarkt in Bayern: Entwicklung, aktuelle Lage und Ausblick* [online]. IAB - Bayern, 2012, roč. 2012, č. 2, s. 23-26, [cit. 2013-03-01]. ISSN 1861-4752. Dostupný z WWW: http://doku.iab.de/regional/BY/2012/regional_by_0212.pdf.

v regionu Bavorsko činil v témže roce 42, 1 %. V této věkové skupině nejsou rozdíly patrné, největší rozdíly v zaměstnanosti žen a mužů vykazují věkové skupiny od 35 do 44 let, kde je rozdíl v zaměstnanosti u mužů o 11, 5 % vyšší.²⁵

S vyšším stupněm vzdělání se nezaměstnanost snižuje. Nezaměstnanost pomocných sil vykazovala v Bavorsku v červenci 2012 101 249 registrovaných nezaměstnaných, oproti tomu nezaměstnanost odborníků činila 16 324 osob.²⁶

Tabulka č. 3: Míra nezaměstnanosti osob ve věku 15-25 let ve Spolkové republice Německo:²⁷

Období	Míra nezaměstnanosti
Leden 2013	6, 1 %
Leden 2012	5, 4 %

V lednu 2013 vykazovala míra nezaměstnanosti mladistvých ve Spolkové republice Německo 6, 1 %, tedy o 0, 7 % více než v předešlém měsíci. Míra nezaměstnanosti mladých lidí je v porovnání s ostatními státy Evropské unie jednou z nejnižších. V Evropské unii je průměrná míra nezaměstnanosti mladých lidí 22,6 %.²⁸ Region Bavorsko vykazuje z celé Spolkové republiky nejnižší míru nezaměstnanosti mladistvých,

²⁵ BÖHME, Stefan et al. *Demografie und Arbeitsmarkt in Bayern: Entwicklung, aktuelle Lage und Ausblick* [online]. IAB - Bayern, 2012, roč. 2012, č. 2, s. 23-26, [cit. 2013-03-01]. ISSN 1861-4752. Dostupný z WWW: http://doku.iab.de/regional/BY/2012/regional_by_0212.pdf.

²⁶ Bundesagentur für Arbeit. *Arbeitsmarkt nach Berufen Juli 2012: Arbeitsmarkt in Zahlen - Arbeitsmarktstatistik* [online]. Nürnberg, 2012 [cit. 2013-03-21]. Dostupný z WWW: www.arbeitsagentur.de.

²⁷ Bundesagentur für Arbeit. *Arbeitslosigkeit steigt saisonbedingt weiter an*. Pressemitteilung [online]. 2013 [cit. 2013-03-03]. Dostupný z WWW: <http://www.arbeitsagentur.de/Dienststellen/RD-BY/RD-BY/Zahlen-Daten-Fakten/2013/05-AMB-Januar-2013-pdf.pdf>.

²⁸ LEITLOFF, Julia. *Jugendarbeitslosigkeit in Europa: Deutschland mit der niedrigsten Quote*. Hauptsache Bildung [online]. 2012 [cit. 2013-03-04]. Dostupný z WWW: <http://www.hauptsache-bildung.de/2012/deutschland-mit-der-niedrigsten-jugendarbeitslosenquote-in-europa/>.

naopak nejvyšší míru nezaměstnanosti osob ve věku 15 až 25 let vykazuje Berlín s 12,9 %.²⁹

Míra nezaměstnanosti osob do 25 let činila na počátku roku 2013 v regionu Bavorsko 3,6 %. Počet nezaměstnaných mladých lidí vzrostl za leden 2013 o 6 267 osob na celkový počet nezaměstnaných mladých osob v regionu Bavorsko 28 920 osob.

Míra nezaměstnaných osob do 20 let činila na počátku roku 2013 1,9 %. Počet nezaměstnaných osob do 20 let od ledna také vzrostl. Počet nezaměstnaných mladých lidí byl negativněji ovlivněn v důsledku sezónní nezaměstnanosti než ostatní věkové skupiny obyvatelstva. Skupina mládeže je rizikem nezaměstnanosti ovlivněna nejvíce ze všech věkových skupin, ale v porovnání s ostatními věkovými skupinami také nejrychleji status nezaměstnaného ztrácí.

V rámci Svobodného státu Bavorsko je nejvíce nezaměstnaných ve všech věkových skupinách registrováno v oborech sklad, poštovní služby a doručování zásilek, kde je v rámci Bavorska registrováno celkem 26 806 nezaměstnaných, následuje administrativa s 22 755 registrovanými nezaměstnanými, prodej s 22 393 registrovanými nezaměstnanými, uklízací práce s 20 462 registrovanými nezaměstnanými a řidiči v silniční dopravě s 12 151 nezaměstnanými. Nejnižší nezaměstnanost je v rámci regionu Bavorsko ve všech věkových skupinách registrována v oboru zákonodárství se 3 registrovanými nezaměstnanými, dále v oboru vinařství se 4 registrovanými nezaměstnanými, v oboru policie, kriminalistiky a soudnictví s 5 registrovanými nezaměstnanými, výrobě hudebních nástrojů se 4 registrovanými nezaměstnanými a v oboru řízení železniční dopravy s 9 registrovanými nezaměstnanými.

²⁹ Bundesagentur für Arbeit. *Arbeitslosigkeit steigt saisonbedingt weiter an*. Pressemitteilung [online]. 2013 [cit. 2013-03-03]. Dostupný z WWW: <http://www.arbeitsagentur.de/Dienststellen/RD-BY/RD-BY/Zahlen-Daten-Fakten/2013/05-AMB-Januar-2013-pdf.pdf>.

V únoru 2013 bylo ve Svobodném státě Bavorsko celkem zaregistrováno 30 524 nezaměstnaných osob ve věku 15 až 25 let. Nejvíce nezaměstnaných mladých lidí bylo zaznamenáno v oboru prodej a to v počtu 3 777 registrovaných nezaměstnaných mladých lidí. Prodej byl následován oborem sklad, poštovní služby a doručování zásilek, kde bylo zaznamenáno 3 106 nezaměstnaných mladých lidí. Vysoký počet nezaměstnaných mladých lidí byl zaznamenán také v administrativě, kde počet nezaměstnané mládeže vykazuje 1540 osob, následují obory malíř, obkladač s 1 513 nezaměstnanými mladými lidmi, výškové stavby s 1 125 registrovanými nezaměstnanými, příprava pokrmů s 1 039 registrovanými mladistvými a gastronomie s 922 registrovanými nezaměstnanými ve věkové skupině 15 až 25 let.

Naopak nejnižší nezaměstnanost u osob ve věku 15 až 25 let ve Svobodném státě Bavorsko byla zaznamenána v oborech hornictví, pohřebnictví, učitelství, produktový a průmyslový design, hudební kultura, letadlová a lodní doprava, v každém z těchto oborů byla zaregistrována nezaměstnanost o 3 registrovaných mladistvých. S nejnižší mírou nezaměstnanosti následují obory umělecká řemesla, keramika a sklářství, kostymérství a aranžérství, plánování staveb a architektura, příprava pokrmů a laborant. Zde vykazuje počet registrovaných nezaměstnaných mladých lidí 4 osoby v každém oboru. Dále následují obory geodézie a kartografie, společenské vědy a dopravní dispečink, kde je registrováno v každém oboru 5 nezaměstnaných. Počet 6 nezaměstnaných mladých lidí vykazuje obor ochrany životního prostředí, který je následován obory učitelství na obecných školách, průmyslová keramická výroba se 7 nezaměstnanými ve věku 15 až 25 let.

Míra nezaměstnanosti vysokoškolských absolventů ve Spolkové republice Německo vykazuje 2, 5 %.³⁰ Nejlepší šance mají, nejen na bavorském pracovním trhu, absolventi inženýrských oborů. Vysoká

³⁰ WALLERANG, Lars; STEIGER, Hartmut. *Die Akademisierung breiter Schichten ist unsinnig.* Ingenieur [online]. 4.1.2013 [cit. 2013-04-10]. Dostupný z WWW: <http://www.ingenieur.de/Arbeit-Beruf/Arbeitsmarkt/Die-Akademisierung-breiter-Schichten-unsinnig>.

poptávka je po absolventech technicko - ekonomických oborů, absolventech informačních technologií, elektroinženýrech a strojních inženýrech. V roce 2007 se míra nezaměstnanosti u absolventů ekonomických oborů pohybovala okolo 2, 1 %, míra nezaměstnanosti absolventů oborů se zaměřením na informační technologie vykazovala 1, 4 % - 3, 8 %, míra nezaměstnanosti 2, 3 % připadala na absolventy elektrotechnických vysokoškolských oborů a míra nezaměstnanosti strojních inženýrů byla 3, 2 %. Vyšší míry nezaměstnanosti vysokoškolských absolventů jsou registrovány v rámci oborů hornictví, hutnictví a slévárenství, kde míra nezaměstnanosti vysokoškolských absolventů vykazovala 8, 5 %³¹, zdaleka nejvyšší míry nezaměstnanosti byly zaregistrovány u absolventů společenských věd, v tomto oboru se míra nezaměstnanosti pohybuje až okolo 20 %.³²

Nezaměstnanost je ve většině odvětví pro všechny věkové skupiny obdobná.

Nejnižší nezaměstnanost se v porovnání celkového počtu nezaměstnaných a nezaměstnaných ve věku 15 až 25 let v rámci Svobodného státu Bavorsko liší. Tato skutečnost je dána především tím, že některé obory s nejnižší mírou nezaměstnanosti nemají u mladých lidí zastoupení, nebo nejsou registrováni u Bundesagentur für Arbeit.³³³⁴

Zvýšení míry nezaměstnanosti na počátku roku 2013 je srovnatelné se zvýšením míry nezaměstnanosti začátkem roku 2012.³⁵

³¹ Institut für Arbeitsmarkt- und Berufsforschung der Bundesanstalt für Arbeit. *IAB-Kurzbericht*. [online]. 2008, roč. 2008, č. 18 [cit. 2013-04-10]. ISSN 0942-167X. Dostupný z WWW: <http://doku.iab.de/kurzber/2008/kb1808.pdf>.

³² *Die Schönen Künste – schön wertlos?* Erfolg.Beruf.Karriere. [online]. 7.2.2010 [cit. 2013-04-10]. Dostupné z: <http://www.erfolg-beruf-karriere.de/2010/02/geisteswissenschaften-schoene-kuenste/>.

³³ Bundesagentur für Arbeit je ekvivalentem českého úřadu práce.

³⁴ Bundesagentur für Arbeit *Arbeitsmarkt in Zahlen: Bestand an Arbeitslosen nach ausgewählten Merkmalen*. Nürnberg:, 20.03 2013. [cit. 2013-03-21]. (Vyžádaná statistika od Bundesagentur für Arbeit).

³⁵ Bundesagentur für Arbeit. *Arbeitslosigkeit steigt saisonbedingt weiter an*. Pressemitteilung [online]. 2013 [cit. 2013-03-03]. Dostupný z WWW:

Podíl zaměstnaných osob ve věku 15 až 25 let v rámci celé Spolkové republiky Německo je srovnatelný se zaměstnaností věkových skupin 40 až 44 let a 50 až 54 let. V regionálním měřítku je podíl zaměstnaných mladých lidí ve Svobodném státě Bavorsko o 2 % vyšší než v rámci celorepublikové statistiky. Tento vysoký podíl mladých lidí na regionální zaměstnanosti je způsoben vysokým počtem mladistvých v regionu, silnou ekonomikou a dobrou situací na bavorském pracovním trhu. Pozitivním faktorem může být i systém duálního vzdělávání, kdy jsou mladiství také plátcí sociálního pojištění a tímto jsou zahrnuti mezi výdělečně činné obyvatelstvo. Míra zaměstnanosti osob ve věku 15 až 24 let ve Svobodném státě Bavorsko činí 43,1 %.³⁶

Ve věku 16 až 29 let je výdělečně činných 36 % osob, ve věku 16 až 18 let je jich poměrně málo, s 19 rokem počet zaměstnaných mladých lidí přibývá, ve věku 20 let je již zaměstnána zhruba čtvrtina mladistvých, ve věku 25 let je zaměstnána už více jak polovina osob daného věku. S přibývajícím věkem se zvyšuje jak počet zaměstnaných, tak počet nezaměstnaných mladých lidí, to je způsobeno ukončením školní docházky nebo studia. Oproti tomu 90 % mladistvých ve věku 16 let stále navštěvuje školu.³⁷

Ve věku 20 až 28 let studuje 13 % mládeže, ve věku 19 let je to již pouze 5 %. Celá čtvrtina studujících je ve věku 22 až 24 let. Učiliště navštěvuje 16 % mládeže ve věku 16 – 29 let. Nejvíce navštěvuje učiliště věková skupina osob mezi 16 a 23 lety, přičemž celá třetina učňů je ve věku 17 až 20 let.³⁸

<http://www.arbeitsagentur.de/Dienststellen/RD-BY/RD-BY/Zahlen-Daten-Fakten/2013/05-AMB-Januar-2013-pdf.pdf>

³⁶ BÖHME, Stefan et al. *Demografie und Arbeitsmarkt in Bayern: Entwicklung, aktuelle Lage und Ausblick* [online]. IAB - Bayern, 2012, roč. 2012, č. 2, s. 20-24, [cit. 2013-03-01]. ISSN 1861-4752. Dostupný z WWW: http://doku.iab.de/regional/BY/2012/regional_by_0212.pdf.

³⁷ GILLE, Martina. *Jugendliche und junge Erwachsene in Deutschland*. Wiesbaden: VS Verlag für Sozialwissenschaften, 2006, s. 29-35. ISBN 13978-3-531-15157-6.

³⁸ GILLE, Martina. *Jugendliche und junge Erwachsene in Deutschland*. Wiesbaden: VS Verlag für Sozialwissenschaften, 2006, s. 30-35. ISBN 13978-3-531-15157-6.

Z celorepublikové statistiky vyplývá, že nejvíce nezaměstnaných je ve větších městech. Na venkově a v maloměstských oblastech je mnohem vyšší zaměstnanost.

Celkem je vyšší zaměstnanost u mužů než u žen. Tato skutečnost je způsobena tím, že ženy navštěvují školu a studují déle než muži. Mladí muži na venkově a v maloměstských oblastech navštěvují školu kratší dobu a mají nižší úroveň vzdělání, oproti tomu dříve nastupují do zaměstnání, u žen tyto regionální rozdíly nejsou tak patrné.³⁹

Nejnižší šanci na pracovním trhu mají mladí lidé bez dokončeného středního vzdělání, v roce 2011 bylo 43 % těchto osob ve věku 15 až 25 let bez zaměstnání.⁴⁰

Oproti tomu největší šance mají na bavorském pracovním trhu absolventi především inženýrských oborů. Největší poptávka je po absolventech technicko - ekonomických oborů, absolventech informačních technologií, elektroinženýrech a strojních inženýrech. Vysoké šance na pracovním trhu mají také určité konkrétní profese, mladí lidé se vzděláním v oborech svařovací technici, konstruktéři, kovozpracující inženýři, vysoce kvalifikovaní pracovníci ve vývoji a vědě, mladí lidé, kteří mají vzdělání v energetickém průmyslu a elektroprůmyslu, mechatronici, odborníci v oboru informačních technologií, zdravotníci a pečovatelé, dále klempíři, instalatéři a klimatizační technici.^{41, 42}

³⁹ GILLE, Martina. *Jugendliche und junge Erwachsene in Deutschland*. Wiesbaden: VS Verlag für Sozialwissenschaften, 2006, s. 29-35. ISBN 13978-3-531-15157-6.

⁴⁰ Bundesagentur für Arbeit. *Die Arbeitsmarktsituation jüngerer Menschen ohne Berufsabschluss*. Broschüre der Arbeitsmarktberichterstattung [online]. Nürnberg, 2011, s. 5-8, [cit. 2013-03-05]. Dostupný z WWW: <http://statistik.arbeitsagentur.de/Statischer-Content/Arbeitsmarktberichte/Berichte-Broschueren/Arbeitsmarkt/Generische-Publikationen/Juengere-Menschen-ohne-Berufsabschluss-2011.pdf>.

⁴¹ Bundesagentur für Arbeit. *Fachkräfteengpässe in Deutschland*. [online]. Nürnberg, 2012, s. 3-10, [cit. 2013-03-05]. Dostupný z WWW: <http://statistik.arbeitsagentur.de/Statischer-Content/Arbeitsmarktberichte/Berichte-Broschueren/Arbeitsmarkt/Generische-Publikationen/BA-FK-Engpassanalyse-2012-12.pdf>.

5 NEZAMĚSTNANOST MLADISTVÝCH V ZÁPADNÍCH ČECHÁCH

Plzeňský kraj⁴³ je šestým nejmenším krajem České republiky. Počet obyvatel Plzeňského kraje je 554 537 a tvoří 5,4 % z celkového počtu obyvatel České republiky. Rozložení obyvatelstva v rámci kraje je nerovnoměrné. Téměř 30 % obyvatel žije v Plzni a další pětina obyvatelstva žije v jednom ze 13 měst s více jak 5 000 obyvateli.⁴⁴

Na celkovém hrubém domácím produktu se Plzeňský kraj podílel 5,2 % a umístil se hned za hlavním městem Prahou. Tato skutečnost je dána především vysokou ekonomickou úrovní města Plzně. Nejvýznamnější postavení zaujímá v kraji potravinářský, strojírenský a elektrotechnický průmysl. Třetina průmyslových subjektů sídlí v Plzni. Mezi nejvýznamnější podniky v Plzeňském kraji patří Škoda, Dioss Nýřany a.s., Okula Nýrsko a.s., Lasselsberger ČR a.s., Sklárna Heřmanova Huť a.s., Plzeňský Prazdroj a.s., Stock Plzeň a.s., Bohemia Sekt a.s. Mezi významné zahraniční investory se řadí Panasonic AVC Networks Czech s.r.o., YAZAKI Wiring Technologies Czech s.r.o., Vishay Electronic s.r.o., Alcoa Fujikura Czech s.r.o., Borgers CS s.r.o., MD ELMONT spol. s.r.o., Daikin Industries Czech Republic s.r.o.⁴⁵

S ohledem na strukturu pracovního trhu si nejobtížněji hledají zaměstnání osoby s nízkou kvalifikací, dále osoby se zdravotním

⁴² RICHTER, Ingo; SARDEI-BIERMANN, Sabine. *Jugendarbeitslosigkeit: Ausbildungs- und Beschäftigungsprogramme in Europa*. Opladen: Leske Budrich, 2000, s. 15-23. [cit. 2013-03-07]. ISBN 38-100-2484-8.

⁴³ V této diplomové práci je za Západní Čechy považován Plzeňský kraj.

⁴⁴ ČSÚ, Oddělení regionálních analýz a informačních služeb Plzeň. *Vývoj nezaměstnanosti v Plzeňském kraji v letech 2000 až 2006*. Plzeň: Český statistický úřad, 2007, s. 6. Souborné informace. [cit. 2013-03-15]. ISBN 978-80-250-1532-2.

⁴⁵ ČSÚ, Oddělení regionálních analýz a informačních služeb Plzeň. *Vývoj nezaměstnanosti v Plzeňském kraji v letech 2000 až 2006*. Plzeň: Český statistický úřad, 2007, s. 6-9. Souborné informace. [cit. 2013-03-15]. ISBN 978-80-250-1532-2.

omezením a administrativní pracovníci. Naopak největší nedostatek pracovních sil převládá v technických oborech.⁴⁶

V lednu 2013 vzrostl v České republice počet uchazečů o zaměstnání na 585 809 osob, což je celkový nárůst o 7,4 % uchazečů, oproti lednu 2012 se počet hlášených uchazečů o zaměstnání zvýšil o 54 169 osob, počet hlášených uchazečů o zaměstnání se zvýšil oproti prosinci 2012 v lednu 2013 o 40 498 osob. Podíl nezaměstnaných osob se zvýšil na 8,0 %. Nárůst nezaměstnanosti byl zaznamenán ve všech okresech České republiky. Nezaměstnanost vyšší než 8 % vykazovalo v lednu 43 okresů, nejvyšší nezaměstnanost vykazují okresy Bruntál se 14 %, Most se 13,4 % a Jeseník se 13,3 %. Oproti tomu nejnižší nezaměstnanost vykazují okresy Praha – východ se 3,3 %, dále Praha – západ se 3,7 % a hlavní město Praha se 4,4 %. V lednu 2013 bylo evidováno na Úřadech práce 274 458 žen, jejichž podíl na nezaměstnané populaci činí 46,9 %. Podíl nezaměstnaných mužů se zvýšil na 8,4 % a podíl nezaměstnaných žen na 7,5 %. Oproti tomu počet hlášených volných pracovních míst se snížil o 3,1 % na ohlášených 33 794 pracovních míst. V lednu 2013 bylo nově zaevidováno 83 505 osob, z evidence bylo vyřazeno nebo ukončeno 43 007 uchazečů. Do zaměstnání nastoupilo 26 662 osob z evidovaných uchazečů, v lednu 2012 to bylo o 5 540 osob více. Z evidence bylo bez umístění do zaměstnání vyřazeno 16 256 osob.⁴⁷

V lednu 2013 bylo evidováno 35 524 absolventů škol, v porovnání s lednem 2012 je zaznamenán nárůst o 4 044 osob.

V Plzeňském kraji byla zaznamenána v lednu 2013 míra nezaměstnanosti o 6,6 %. Míra nezaměstnanosti žen byla ve výši 6,4 % a míra nezaměstnanosti mužů 6,8 %. Bylo zaregistrováno celkem 389 010 nezaměstnaných, z toho 190 881 žen a 198 129 mužů.

⁴⁶ RYŠKA, Radim. *Uplatnění absolventů škol na trhu práce / Česko*. Praha: Ústav pro informace ve vzdělávání, 1997, s.13-19. [cit. 2013-03-10]. ISBN 392A24556.

⁴⁷ Integrovaný portál MPSV. *Statistiky nezaměstnanosti: Měsíční statistika nezaměstnanosti za rok 2013* [online]. 2013 [cit. 2013-03-10]. Dostupný z WWW: <http://portal.mpsv.cz/sz/stat/nz/mes>.

Nejnižší míru nezaměstnanosti z okresů vykazuje okres Plzeň-jih s 5, 2 %, následuje ho okres Rokycany s nezaměstnaností 5, 5 %, Plzeň-město s 6, 1 %, Plzeň-sever s 6, 3 %, Domažlice se 7, 0 %, Klatovy se 7, 5 % a nejvyšší nezaměstnanost v rámci Plzeňského kraje byla zaznamenána v okrese Tachov s 9, 5 %. Početně je nejvíce nezaměstnaných zaznamenáno v okrese Plzeň-město se 124 071 registrovanými, následuje 59 128 registrovaných v okrese Klatovy, 51 900 v okrese Plzeň-sever, 42 202 v okrese Plzeň-jih, 41 626 v okrese Domažlice, 37 810 v okrese Tachov a 32 273 v okrese Rokycany.⁴⁸

V Plzeňském kraji bylo v lednu 2013 evidováno celkem 26 271 uchazečů o zaměstnání, z toho bylo celkem 1 652 uchazečů o zaměstnání ve věku 15 až 25 let.

Počet registrovaných absolventů je o 24 absolventů nižší než v prosinci 2012, avšak o 475 uchazečů vyšší než ve stejném období minulého roku. Na celkovém počtu nezaměstnaných se absolventi a mladí lidé podílejí 6, 3 %. Míra nezaměstnanosti absolventů je stanovena poměrem nezaměstnaných absolventů stejného vzdělání nebo skupiny oborů na celkový počet absolventů. Mezi zaměstnané absolventy se řadí i mladí lidé, kteří pokračují ve vzdělání, proto dle ukazatele není míra nezaměstnanosti absolventů příliš vysoká. V prosinci 2012 se na celkovém počtu nezaměstnaných podíleli mladí lidé a absolventi 7, 1 %. Ve stejném období minulého roku se na nezaměstnanosti v Plzeňském kraji podíleli 4, 8 %.

Nejvíce absolventů a mladých lidí bylo evidováno v okrese Plzeň-město s 650 uchazeči, dále v okrese Klatovy s 253 uchazeči, následuje okres Tachov s 202 uchazeči, okres Plzeň-sever se 160 uchazeči, okres

⁴⁸ Integrovaný portál MPSV. *Statistiky nezaměstnanosti: Nezaměstnanost* [online]. 2013 [cit. 2013-03-10]. Dostupný z WWW: <http://portal.mpsv.cz/sz/stat/nz/mes>.

Plzeň-jih se 150 uchazeči, okres Rokycany se 120 uchazeči a okres Domažlice se 117 uchazeči o zaměstnání.⁴⁹

Tabulka č. 4: Počet absolventů a počet nezaměstnaných absolventů podle oborů v krajském pohledu⁵⁰

Plzeňský kraj	Střední vzdělání s výučním listem - E, H				Střední odborné vzdělání s MZ a odborným výcvikem - L/0, Nastavbové vzdělání - L/5				Střední odborné vzdělání s maturitní zkouškou - M				Vyšší odborné vzdělání - N			
	Počet absolventů (2010)	Počet nezaměstnaných absolventů	Míra nezaměstnanosti v %	ČR %	Počet absolventů (2010)	Počet nezaměstnaných absolventů	Míra nezaměstnanosti v %	ČR %	Počet absolventů (2010)	Počet nezaměstnaných absolventů	Míra nezaměstnanosti v %	ČR %	Počet absolventů (2010)	Počet nezaměstnaných absolventů	Míra nezaměstnanosti v %	ČR %
Celkem	1665	195	11,7%	18,7%	830	87	10,5%	18,2%	2199	186	8,5%	11,4%	213	7	3,3%	9,4%
16 Ekologie a ochrana životního prostředí									21	2	9,5%	16,6%				20,7%
21 Hornictví, hutnictví a slévárnictví	5	0	0,0%	3,8%				5,7%				13,6%				
23 Strojrenství a strojírenská výroba	353	26	7,4%	13,9%	116	3	2,6%	10,7%	123	8	6,5%	10,2%				6,6%
26 Elektrotech., telekom. a výpočet. technika	111	10	9,0%	13,0%	154	14	9,1%	14,6%	240	7	2,9%	10,5%	13	0	0,0%	9,4%
28 Technická chemie a chemie silikátů	8	1	12,5%	18,9%				21,7%				9,1%				16,7%
29 Potravinářství a potravinářská chemie	100	19	19,0%	21,9%	11	5	45,5%	30,8%				15,7%				16,1%
31 Textilní výroba a oděvnictví	24	0	0,0%	23,0%				19,8%	16	3	18,8%	18,2%				23,1%
32 Kožed. a obuv. výroba a zprac. plastů				33,3%								27,3%				
33 Zprac. dřeva a výroba hudeb. nástrojů	96	13	13,5%	22,9%	5	0	0,0%	29,3%				19,4%				12,0%
34 Polygrafie, zpr. papíru, filmu, fotografie				12,3%				15,8%				18,2%				
36 Stavebnictví, geodézie a kartografie	148	29	19,6%	24,7%	6	0	0,0%	15,8%	125	10	8,0%	12,7%	5	0	0,0%	5,9%
37 Doprava a spoje				14,6%	25	1	4,0%	13,1%	151	16	10,6%	13,8%				2,2%
39 Speciální a interdisciplinár. tech. obory					69	7	10,1%	13,8%	15	1	6,7%	8,0%				14,3%
41 Zemědělství a lesnictví	142	16	11,3%	18,2%				22,6%	90	9	10,0%	15,6%				22,3%
43 Veterinářství a veterinární prevence												10,8%				
53 Zdravotnictví				23,3%					171	11	6,4%	8,2%	74	3	4,1%	4,9%
61 Filozofie, teologie																7,1%
63 Ekonomika a administrativa					3	1	33,3%	18,9%	466	34	7,3%	11,6%	56	1	1,8%	11,0%
64 Podnikání v oborech, v odvětvích					251	33	13,1%	21,7%	137	23	16,8%	12,8%	18	2	11,1%	7,0%
65 Gastronomie, hotelnictví a turismus	399	57	14,3%	22,3%	38	5	13,2%	19,3%	121	10	8,3%	13,4%				8,9%
66 Obchod	88	6	6,8%	19,2%	80	7	8,8%	21,2%				10,9%				5,9%
68 Právo, právní a veřejnosprávní činnost									89	17	19,1%	13,7%				12,5%
69 Osobní a provozní služby	191	18	9,4%	17,5%	60	9	15,0%	22,0%				8,1%				
72 Publicistika, knihovnictví a informatika									28	5	17,9%	13,1%				12,4%
75 Pedagogika, učitelství a sociální péče									80	5	6,3%	11,4%	47	1	2,1%	8,8%
78 Obecné odborná příprava									249	11	4,4%	7,5%				
82 Umění a užité umění				12,4%	12	1	8,3%	18,2%	77	14	18,2%	13,4%				12,9%
Gymnaziální vzdělání - K									1045	26	2,5%	3,2%				

V Plzeňském kraji je nezaměstnanost nižší u absolventů gymnázií a vyšších odborných škol. Tato skutečnost je dána i tím, že většina těchto absolventů pokračuje v dalším vzdělávání. Dále byla zaznamenána nižší nezaměstnanost absolventů střední odborné školy zakončené maturitní zkouškou. Vyšší nezaměstnanost je zaznamenána u mladých lidí, kteří nedokončili střední vzdělání, u absolventů středního vzdělání zakončeného výučním listem a u absolventů nastavbového vzdělání

⁴⁹ INTEGROVANÝ PORTÁL MPSV. *Statistiky nezaměstnanosti: Struktura uchazečů o zaměstnání* [online]. 2013 [cit. 2013-03-10]. Dostupný z WWW:

<http://portal.mpsv.cz/sz/stat/nz/mes>.

⁵⁰ NÚV. *Plzeňský kraj: Celková nezaměstnanost v kraji*. [online]. 2011, s. 1-6, [cit. 2013-03-28]. Dostupný z WWW:

http://www.nuv.cz/uploads/Vzdelavani_a_TP/Krajsky_web/Nezamestnanost/04_PlzenskyNZ_2_011.pdf.

zakončeného maturitní zkouškou. U absolventů středního vzdělání zakončeného výučním listem byla v roce 2011 zaznamenána nezaměstnanost v rámci České republiky 18,7 %, v Plzeňském kraji nezaměstnanost těchto absolventů vykazovala 11,7 %. U absolventů nástavbového vzdělání na střední škole zakončeného maturitní zkouškou vykazovala míra nezaměstnanosti v celorepublikovém měřítku 18,2 %, v Plzeňském kraji byla zaznamenána nezaměstnanost těchto absolventů o 10,5 %. Oproti tomu míra nezaměstnanosti gymnazistů činila v roce 2011 v České republice 3,2 %, v Plzeňském kraji byla zaznamenána nižší míra nezaměstnanosti těchto absolventů, činila 2,5 %. U absolventů s vyšším odborným vzděláním byla v České republice míra nezaměstnanosti 9,4 %, v Plzeňském kraji činila nezaměstnanost absolventů vyššího odborného vzdělání 3,3 %. Tato skutečnost je dána i celkovým počtem absolventů.

V roce 2011 bylo v Plzeňském kraji evidováno 1665 absolventů, z čehož bylo 195 nezaměstnaných. Absolventů středního vzdělání zakončeného maturitní zkouškou bylo zaregistrováno 2199, z nichž bylo 186 nezaměstnaných. Absolventů nástavbového vzdělání zakončeného maturitní zkouškou bylo zaregistrováno 830, z nichž bylo 87 nezaměstnaných. Počet absolventů vyšších odborných škol v Plzeňském kraji činil 213. Z těchto 213 absolventů bylo 7 nezaměstnaných, počet gymnazistů činil 1045, z nichž bylo na úřadech práce zaregistrováno 26 mladých lidí.⁵¹

Nejvyšší nezaměstnanost absolventů středního vzdělání zakončeného výučním listem byla zaznamenána v rámci České republiky v oboru kožedělné výroby, výroby obuvi a zpracování plastů, kde dosahovala míra nezaměstnanosti absolventů 33,3 %, dále byla zaznamenána vysoká nezaměstnanost v oborech stavebnictví, geodézie a kartografie, kde byla zaznamenána míra nezaměstnanosti o 24,7 %,

⁵¹ NÚV. *Plzeňský kraj: Celková nezaměstnanost v kraji*. [online]. 2011, s. 1-6, [cit. 2013-03-28]. Dostupný z WWW: http://www.nuv.cz/uploads/Vzdelavani_a_TP/Krajsky_web/Nezamestnanost/04_PlzenskyNZ_2011.pdf.

následovaly obory zdravotnictví s 23, 3 % a gastronomie, hotelnictví a turismus taktéž s 23, 3 %. Naopak nejnižší nezaměstnanost byla zaregistrována v oborech hornictví, hutnictví a slévárenství, kde byla zaznamenána nezaměstnanost o 3, 8 %. Tento obor je následován polygrafií, zpracováním papíru, filmu a fotografie, kde byla zaznamenána nezaměstnanost 12, 3 %, v oboru umění a užité umění byla registrována nezaměstnanost 12, 4 %. Nízká míra nezaměstnanosti v těchto oborech v rámci středoškolského vzdělání zakončeného výučním listem je dána také nízkým počtem absolventů těchto oborů. Nižší míra nezaměstnanosti byla zaznamenána také v oborech elektrotechnika, telekomunikační a výpočetní technika, kde činila 13 %, byla následována strojírenstvím a strojírenskou výrobou, v tomto oboru byla zaregistrována míra nezaměstnanosti o 13, 9 %.

U absolventů nástavbového vzdělání zakončeného maturitní zkouškou byla zaznamenána nejvyšší nezaměstnanost v oborech potravinářství a potravinářská chemie, nezaměstnanost zde zaznamenala 30, 8 % v rámci České republiky. Potravinářství a potravinářská chemie byla následována zpracováním dřeva a výrobou hudebních nástrojů, zde činila nezaměstnanost 29, 3 %, vysoká míra nezaměstnanosti byla zaznamenána také v oboru zemědělství a lesnictví, kde činila 22, 6 %. Nízká míra nezaměstnanosti u absolventů nástavbového vzdělání zakončeného maturitou byla zaznamenána v oborech hornictví, hutnictví a slévárenství, kde činila míra nezaměstnanosti 5, 7 %, obor byl následován strojírenstvím a strojírenskou výrobou, kde byla míra nezaměstnanosti 10, 7 %. Nízká míra nezaměstnanosti byla zaznamenána také v oboru dopravy a spojů, kde vykazovala 13, 1 %.

Absolventi středoškolského vzdělání zakončeného maturitní zkouškou se potýkali s nejvyšší nezaměstnaností v oboru kožedělné a obuvnické výroby a v oboru zpracování plastů, míra nezaměstnanosti zde dosahovala 27, 3 %, vysoká nezaměstnanost byla zaznamenána také v oboru zpracování dřeva a výroby hudebních nástrojů, kde činila míra nezaměstnanosti absolventů 19, 4 %, dále v polygrafii, zpracování papíru,

filmu a fotografie s 18, 2 % a textilní výrobě a obuvnictví, taktéž s 18, 2 %. Naopak nejnižší míry nezaměstnanosti absolventů středoškolského vzdělání zakončeného maturitní zkouškou vykazují gymnázia s 3, 2 %, jsou následovány obecně odbornou přípravou s mírou nezaměstnanosti absolventů o 7, 5 %, osobními a provozními službami, které vykazují míru nezaměstnanosti absolventů o 8, 1 % a zdravotnictvím s mírou nezaměstnanosti o 8, 2 %.

Vysoká míra nezaměstnanosti u absolventů vyšších odborných škol je zaznamenána v oborech textilní výroby a oděvnictví, kde je míra nezaměstnanosti 23, 1 %, následuje obor zemědělství a lesnictví s 22, 3 %, ekologie a ochrana životního prostředí, který vykazuje nezaměstnanost o 20, 7 %. Oproti tomu nejnižší míry nezaměstnanosti absolventů vykazuje obor dopravy a spojů, kde je registrována míra nezaměstnanosti 2, 2 %, následuje obor zdravotnictví se 4, 9 %, obor obchodu s 5, 8 %, který je následován stavebnictvím, geodézií a kartografií, kde je vykazována nezaměstnanost o 5, 9 %.

V některých oborech se uplatitelnost na trhu práce s vyšším stupněm vzdělání zvyšuje, u některých naopak snižuje a v některých oborech stagnuje.

Uplatitelnost na trhu práce se zvyšuje s vyšším stupněm vzdělání v oborech: stavebnictví, geodézie a kartografie, strojírenství a strojírenská výroba, zpracování dřeva a výroby hudebních nástrojů, zdravotnictví, ekonomice a administrativě, podnikání, obchodu, gastronomii, hotelnictví a turismu, hornictví, hutnictví a slévárenství.

Uplatitelnost na trhu práce se snižuje s vyšším stupněm vzdělání v oborech: ekologie a ochrana životního prostředí, polygrafie, zpracování papíru, filmu a fotografie, dopravě a spojích.

Uplatitelnost na trhu práce poměrně stagnuje i s vyšším stupněm vzdělání v oborech: textilní výroba a oděvnictví, elektrotechnika, telekomunikační a výpočetní technika, technická chemie a chemie silikátů, speciální a interdisciplinární technické obory, zemědělství a lesnictví a umění a užité umění.

Největší nezaměstnanost absolventů středního vzdělání zakončeného výučním listem byla zaznamenána v rámci Plzeňského kraje v oboru stavebnictví, geodézie a kartografie, kde byla zaznamenána míra nezaměstnanosti absolventů 19,6 %, následovaly obory potravinářství a potravinářská chemie s 19 % a gastronomie, hotelnictví a turismus se 14,3 %. Naopak nejnižší míra nezaměstnanosti byla zaregistrována v oborech hornictví, hutnictví a slévárenství, kde byla zaznamenána nezaměstnanost 0 %. Tento obor je následován textilní výrobou a oděvnictvím, kde byla zaznamenána míra nezaměstnanosti taktéž 0 %, v obchodu byla registrována míra nezaměstnanosti 6,8 %. Tato nízká míra nezaměstnanosti v těchto oborech v rámci středoškolského vzdělání zakončeného výučním listem je dána také nízkým počtem absolventů těchto oborů, oproti celorepublikovému měřítku jsou kvůli nízkému počtu absolventů v Plzeňském kraji míry nezaměstnanosti v určitých oborech mnohem zkreslenější. Nízká míra nezaměstnanosti byla zaznamenána také ve strojírenství a strojírenské výrobě. V tomto oboru byla zaregistrována míra nezaměstnanosti o 7,4 %, byla následována obory elektrotechnika, telekomunikační a výpočetní technika, kde činila 9 %.

V Plzeňském kraji byla u absolventů nástavbového vzdělání zakončeného maturitní zkouškou zaznamenána nejvyšší nezaměstnanost v oborech potravinářství a potravinářská chemie, nezaměstnanost zde zaznamenala 45,5 %. Potravinářství a potravinářská chemie byla následována ekonomikou a administrativou, zde činila míra nezaměstnanosti 33,3 %, vysoká míra nezaměstnanosti absolventů byla zaznamenána také v oboru osobních a provozních služeb, kde činila 15 %. Nízká míra nezaměstnanosti u absolventů nástavbového vzdělání zakončeného maturitou byla zaznamenána v oborech zpracování dřeva a výroby hudebních nástrojů, kde činila míra nezaměstnanosti 0 %, v oboru dopravy a spojů byla taktéž zaznamenána míra nezaměstnanosti absolventů 0 %. Nízká míra nezaměstnanosti byla zjištěna také v oboru strojírenství a strojírenské výroby, kde vykazovala 2,6 %.

Absolventi středních škol zakončených maturitní zkouškou se potýkali s nejvyšší nezaměstnaností v oboru práva, právní a veřejnosprávní činnosti, míra nezaměstnanosti zde dosahovala 19,1 %. Vysoká míra nezaměstnanosti absolventů v Plzeňském kraji byla zaznamenána také v oboru umění a užitého umění, kde činila míra nezaměstnanosti absolventů 18,2 %, dále v publicistice, knihovnictví a informatice se 17,9 % a podnikání s mírou nezaměstnanosti 16,8 %. Naopak nejnižší míry nezaměstnanosti absolventů středoškolského vzdělání zakončeného maturitní zkouškou vykazují gymnázia s 2,5 %, dále obor elektrotechniky, telekomunikace a výpočetní techniky, kde je vykázána míra nezaměstnanosti absolventů 2,9 %, následuje obecně odborná příprava se 4,4 %.

Vysoká míra nezaměstnanosti u absolventů vyšších odborných škol je zaznamenána v oboru podnikání, kde je míra nezaměstnanosti absolventů 11,1 %, následuje obor zdravotnictví se 4,1 %. Oproti tomu nejnižší míry nezaměstnanosti absolventů vykazují obory elektrotechniky, telekomunikace a výpočetní techniky a stavebnictví, geodézie a kartografie 0 %. Následuje obor ekonomiky a administrativy s mírou nezaměstnanosti 1,8 %.

V některých oborech se uplatitelnost na trhu práce s vyšším stupněm vzdělání v Plzeňském kraji zvyšuje, u některých naopak snižuje a v některých oborech stagnuje.

Uplatitelnost na trhu práce se zvyšuje s vyšším stupněm vzdělání v oborech elektrotechniky, telekomunikační a výpočetní techniky, stavebnictví, geodézie a kartografie, zpracování dřeva a výroby hudebních nástrojů, zdravotnictví, ekonomice a administrativě, hotelnictví a turismu.

Uplatitelnost na trhu práce se snižuje s vyšším stupněm vzdělání v oborech potravinářství a potravinářská chemie, osobní a provozní služby, doprava a spoje.

Uplatitelnost na trhu práce poměrně stagnuje i s vyšším stupněm vzdělání v oborech strojírenství a strojírenská výroba, zemědělství, lesnictví, podnikání, obchodu a gastronomii.

Nezaměstnanost postihuje i absolventy vysokých škol. Mnoho absolventů vysokých škol nemůže najít zaměstnání a nároky na pracovní místo se u nich snižují. Absolventi vysokoškolského studia se kvůli nedostatku pracovních míst spokojí i s pozicí určenou pro osoby se středoškolským vzděláním.⁵²

S nejvyšší mírou nezaměstnanosti 9,64 % se v rámci Plzeňského kraje a Západočeské univerzity potýkají absolventi Filozofické fakulty, míra nezaměstnanosti 3,73 % dopadá na absolventy Elektrotechnické fakulty, míra nezaměstnanosti 3,48 % je registrována u absolventů Pedagogické fakulty, absolventy Ekonomické fakulty postihuje míra nezaměstnanosti 3,39 %. Nejnižší míry nezaměstnanosti jsou evidovány u absolventů Fakulty aplikovaných věd 1,82 %, absolventů Fakulty zdravotnických studií s mírou nezaměstnanosti 1,12 %, absolventů Fakulty právnické o míře nezaměstnanosti 1,02 % a zdaleka nejnižší míra nezaměstnanosti byla zaznamenána u absolventů Strojní fakulty, kde míra nezaměstnanosti vykazuje 0 %.⁵³

V Plzeňském kraji je stejně jako v rámci celé České republiky nejlepší uplatitelnost gymnazistů na trhu práce s 2,5 %, nízká nezaměstnanost se týká i absolventů vysokých škol a vyšších odborných škol, u kterých činí míra nezaměstnanosti 3,3 %, jsou následováni absolventy středního odborného vzdělání zakončeného maturitní zkouškou, kde je míra nezaměstnanosti absolventů 8,5 %, dále byla nižší míra nezaměstnanosti registrována u absolventů nástavbového vzdělání

⁵² MUF. *Absolventi vysokých škol marně hledají práci*. ČT24 [online]. 7. 12. 2012 [cit. 2013-03-09]. Dostupný z WWW: <http://www.ceskatelevize.cz/ct24/ekonomika/198650-absolventi-vysokych-skol-marne-hledaji-praci/>.

⁵³ NOVÁK, Jakub; KROPÁČEK, Jiří. *Nezaměstnanost absolventů vysokých škol*. [online]. 25. 2. 2013 [cit. 2013-03-09]. Dostupný z WWW: <http://aktualne.centrum.cz/domaci/grafika/2013/02/25/nezamestnanost-absolventu-vysokych-skol/>.

zakončeného maturitou, zde je vykázána míra nezaměstnanosti 10, 5 %. Největší problémy na trhu práce v Plzeňském kraji mají absolventi středního vzdělání s výučním listem, kteří se potýkají s nezaměstnaností 11, 7 %. Oproti celorepublikovému průměru se absolventi všech typů vzdělání potýkají s nižší mírou nezaměstnanosti, situace je dána i dobrou ekonomickou situací v regionu.

Míra nezaměstnanosti absolventů v Plzeňském kraji je nižší téměř ve všech oborech, oproti celorepublikovým hodnotám je vyšší míra nezaměstnanosti zaznamenána na stupni nástavbového vzdělání pouze v ekonomice a administrativě a v potravinářství a potravinářské chemii. Na úrovni středoškolského vzdělání zakončeného maturitní zkouškou byly v Plzeňském kraji zaznamenány vyšší hodnoty v oborech textilní výroby a oděvnictví, v podnikání, v oboru práva, právní a veřejnosprávní činnosti, publicistiky, knihovnictví a informatiky, umění a užitého umění. Na úrovni vyšší odborné školy byly v Plzeňském kraji zaznamenány vyšší hodnoty míry nezaměstnanosti absolventů v oboru podnikání.

Význačně nižší míra nezaměstnanosti je vykazována v oborech strojírenství, strojírenská výroba, elektrotechnika, telekomunikační a výpočetní technika, stavebnictví, geodézie a kartografie, doprava a spoje, gastronomie, hotelnictví a turismus, obchod, osobní a provozní služby a zpracování dřeva a výroba hudebních nástrojů. Nižší míra nezaměstnanosti v těchto oborech je způsobena charakteristikou Plzeňského kraje, který je zaměřen na strojírenství, potravinářství a turismus.

6 SROVNÁNÍ REGIONU BAVORSKO A ZÁPADNÍ ČECHY

Tato kapitola shrnuje výsledky předchozích dvou kapitol, tedy nezaměstnanost mladistvých v regionu Bavorsko a nezaměstnanost mladistvých v západních Čechách.

Oba porovnávané regiony se od sebe liší nejen rozlohou a počtem obyvatel. Svobodný stát Bavorsko je svojí rozlohou téměř desetkrát větší a má přes dvacetkrát více obyvatel než Plzeňský kraj. Svobodný stát Bavorsko i Plzeňský kraj si jsou však podobné svým výrobním zaměřením. Oba regiony se zaměřují především na strojírenství, důležitou roli v obou regionech hraje i potravinářství a oblast služeb. Svobodný stát Bavorsko se podílel na hrubém domácím produktu Spolkové republiky Německo 17 %, Plzeňský kraj se podílel na hrubém domácím produktu České republiky 5, 2 %.

Míra nezaměstnanosti činila na začátku roku 2013 ve Spolkové republice Německo 7, 4 % a bylo registrováno 3 138 229 nezaměstnaných, v České republice vykazovala míra nezaměstnanosti na počátku roku 2013 8 % a v evidenci úřadů práce bylo 585 809 osob.

Svobodný stát Bavorsko vykazoval v lednu 2013 míru nezaměstnanosti 4, 4 %, v Plzeňském kraji byla evidována v prvním měsíci roku 2013 míra nezaměstnanosti 6, 6 %. Míra nezaměstnanosti osob ve věku 15 až 25 let činila na počátku roku 2013 ve Svobodném státě Bavorsko 3, 6 %, míra nezaměstnanosti osob ve věku 15 až 25 let tvořila na počátku roku 2013 v Plzeňském kraji 6, 3 %. Nízká míra nezaměstnanosti mladých lidí do 25 let věku ve Svobodném státě Bavorsko je způsobena i duálním vzděláváním, kdy mnoho mladých lidí získává praxi již při výkonu školní docházky v rámci propojení firem a škol. Mnoho mladých lidí má po ukončení školy možnost nástupu přímo do daného podniku, kde praxi vykonávalo.

Ve Svobodném státě Bavorsko je v městských okresech míra nezaměstnanosti zpravidla vyšší než v zemských okresech. V Plzeňském

kraji je tomu naopak, nižší míra nezaměstnanosti je registrována ve větších městech. Vyšší míra nezaměstnanosti je v obou regionech registrována v příhraničních oblastech. V obou regionech byla s příchodem nového roku zaznamenána vyšší míra nezaměstnanosti. S vyšším stupněm vzdělání se míra nezaměstnanosti snižuje.

Nejvíce nezaměstnaných ve věkové skupině 15 až 25 let je ve Svobodném státě Bavorsko zaznamenáno v oborech prodej, sklad, poštovní služby a doručování zásilek, administrativě, malíř, obkladač, výškové stavby, příprava pokrmů a gastronomie. V Plzeňském kraji je u osob ve věku 15 až 25 let nejvyšší nezaměstnanost v oborech stavebnictví, geodézie, kartografie, potravinářství a potravinářská chemie, gastronomie, hotelnictví a turismus, ekonomice a administrativě, osobních a provozních služeb, publicistice, knihovnictví a informatice, práva, umění a podnikání.

Naopak nejnižší míra nezaměstnanosti u mladých lidí ve věku 15 až 25 let ve Svobodném státě Bavorsko byla zaznamenána v oborech hornictví, pohřebnictví, učitelství, produktový a průmyslový design, hudební kultura, letadlová a lodní doprava, umělecká řemesla, keramika a sklářství, kostymérství a aranžérství, plánování staveb a architektura, příprava pokrmů, laborant, geodézie a kartografie, společenské vědy a dopravní dispečink. Nejméně nezaměstnaných ve věkové skupině 15 až 25 let bylo v Plzeňském kraji zaznamenáno v oborech hornictví, hutnictví a slévárenství, textilní výrobě a oděvnictví, obchodu, strojírenství, elektrotechnice, telekomunikační a výpočetní technice, zpracování dřeva a výroby hudebních nástrojů, dopravě a spojích a v odborné přípravě.

Mezi hlavní rozdíly mezi oběma regiony patří nepoměr mezi mírou nezaměstnanosti u mladistvých i všech věkových skupin. Ve Svobodném státě Bavorsko je míra nezaměstnanosti podstatně nižší. Rozdílná je i ekonomická síla regionů, kdy Bavorsko svojí ekonomickou vyspělostí Plzeňský kraj převažuje.

Pro oba regiony je stejné jejich výrobní zaměření, nedostatek pracovních sil v technických oborech, zvýšená míra nezaměstnanosti na počátku roku a nižší míra nezaměstnanosti s vyšším stupněm vzdělání.

Oba porovnávané regiony hledí na nezaměstnanost z trochu jiného pohledu. V regionu Bavorsko jsou veškeré statistiky týkající se nezaměstnanosti zaměřeny především na věk a pohlaví nezaměstnaných, méně se již věnují vzdělání nezaměstnaných. V západních Čechách se veškeré statistiky týkající se nezaměstnanosti zaměřují především na stupeň a obor vzdělání nezaměstnaných osob, méně se již zaměřují na věk a pohlaví nezaměstnaných. Z tohoto důvodu a nedostatku odpovídajících podkladů je srovnání podle jednotlivých kritérií poněkud problematické.

7 STRATEGIE ZAMĚSTNANOSTI EVROPSKÉ UNIE⁵⁴

Zefektivňování politiky zaměstnanosti je jedním z hlavních cílů Lisabonské smlouvy. Veškerá opatření a programy by měly zvýšit zaměstnanost a zlepšit podmínky na trhu práce. Politika zaměstnanosti slouží ke zlepšení rovnováhy na trhu práce a efektivnímu využití pracovních sil. Politika zaměstnanosti slouží i jako nástroj pro ovlivňování nabídky a poptávky na trhu práce.

Evropská strategie zaměstnanosti (European Employment Strategy) a Strategie pracovních míst OECD (Organisation for Economic Co-operation and Development) doporučují státům v rámci zlepšování zaměstnanosti přesunout zdroje z pasivních politik trhu práce do aktivních zdrojů trhu práce. Navrhují tedy ubrat finance z příjmové podpory a naopak přidat do sektoru zlepšování kvalifikace a konkurenceschopnosti na trhu práce. Dalším bodem je zlepšování efektivnosti aktivních politik zaměstnanosti skrze zlepšení vztahů mezi aktivními politikami trhu práce, daňovými systémy a systémy benefitů.

Politika zaměstnanosti se v současné době řídí především dle strategie Evropa 2020. Mezi hlavní iniciativy patří „Program pro nové dovednosti a pracovní místa“. Cílem tohoto programu je modernizace pracovního trhu, zlepšení mobility pracovních sil, zvýšená participace na trhu práce, rozvoj dalších schopností a dovedností a vyrovnanost mezi nabídkou a poptávkou na pracovním trhu.

Strategie Evropa 2020 je založena na lepší a intenzivnější koordinaci hospodářských politik a spolupráci všech zúčastněných stran,

⁵⁴ Evropská komise - zastoupení v České republice. *Hlavní charakteristiky trhu práce a politiky zaměstnanosti Evropské unie*. [online]. [cit. 2012-11-27]. Dostupný z WWW: http://ec.europa.eu/ceskarepublika/news/issues/080609_cs.htm.

parlamentů, regionálních orgánů, sociálních partnerů a občanskou společností.⁵⁵

Tabulka č. 5: Míra zaměstnanosti ve věkové skupině 20-64 let⁵⁶

Země	2011	cíl
Evropská unie	68,6 %	75 %
Česká republika	70,9 %	75 %
Spolková republika Německo	76,3 %	77 %

Cílem Evropa 2020 je do roku 2020 dosáhnout 75 % míry zaměstnanosti ve věkové skupině 20 až 64 let. V rámci celé Evropské unie byla za rok 2011 míra zaměstnanosti 68,6 %. V České republice byla za rok 2011 míra zaměstnanosti 70,9 %, cílem je do roku 2020 dosáhnout míry zaměstnanosti 75 %. Ve Spolkové republice Německo činila míra zaměstnanosti za rok 2011 76,3 %, do roku 2020 by se měla míra zaměstnanosti zvýšit na 77 %. Z tabulky vyplývá, že by se dle plánu měla míra zaměstnanosti v rámci Evropské unie zvýšit o 6,4 %. V České republice je míra zaměstnanosti vyšší než v průměru Evropské unie, do roku 2020 by se měla míra zaměstnanosti navýšit o 4,1 %. Ve Spolkové republice Německo celková zaměstnanost obyvatelstva ve věku 20 až 64 let výrazně převyšuje celoevropský průměr i stanovený cíl míry zaměstnanosti v roce 2020. Cílem je osáhnout ve Spolkové republice Německo 77 % míry zaměstnanosti. Do roku 2020 by se dle plánu měla

⁵⁵ Sdělení komise: Evropa 2020. *Strategie pro inteligentní a udržitelný růst podporující začlenění*. 2010, s. 30-31. [cit. 2012-11-30]. Dostupný z WWW:

http://portal.mpsv.cz/sz/politikazamest/evropskastrateg/strategie_evropa_2020_3.3.10.pdf.

⁵⁶ Český statistický úřad. *Míra zaměstnanosti ve věkové skupině 20-64 let, v členění podle pohlaví (v %)*. Databáze Eurostatu [online]. 2013 [cit. 2012-11-28]. Dostupný z WWW: http://apl.czso.cz/pll/eutab/html.h?ptabkod=t2020_10.

míra zaměstnanosti v rámci Spolkové republiky Německo navýšit o 0,7 %.

Tabulka č. 6: Míra zaměstnanosti ve věkové skupině 20-64 let, v členění podle pohlaví v roce 2011⁵⁷

Země	muži	ženy
Evropská unie	75 %	62,3 %
Česká republika	79,9 %	61,7 %
Spolková republika Německo	81,4 %	71,1 %

V roce 2011 tvořila míra zaměstnanosti mužů ve věkové skupině 20 až 64 let v rámci Evropské unie 75 %. Míra zaměstnanosti mužů ve věku 20 až 64 let zaznamenala v roce 2011 v České republice 79,9 % a ve Spolkové republice Německo 81,4 %. Míra zaměstnanosti mužů ve věku 20 až 64 let převyšuje v České republice průměr Evropské unie o 4,9 %, ve Spolkové republice Německo je míra zaměstnanosti mužů také vyšší, převyšuje průměr v Evropské unii o 6,4 %.

Míra zaměstnanosti žen ve věku 20 až 64 let byla v rámci Evropské unie v roce 2011 62,3 %. Míra zaměstnanosti žen ve věku 20 až 64 let tvořila v roce 2011 v České republice 61,7 %, kde zaostává za průměrem v rámci Evropské unie o 0,6 %. Míra zaměstnanosti žen ve věku 20 až 64 let činila ve Spolkové republice Německo v roce 2011 71,1 %. Míra zaměstnanosti žen ve věku 20 až 64 let v roce 2011 ve Spolkové republice Německo značně převyšovala míru zaměstnanosti žen v České republice i v průměru Evropské unie.

⁵⁷ Český statistický úřad. *Míra zaměstnanosti ve věkové skupině 20-64 let, v členění podle pohlaví (v %)*. [online]. 2013 [cit. 2012-11-28]. Dostupný z WWW: http://apl.czso.cz/pll/eutab/html.h?ptabkod=t2020_10.

Tabulka č. 7: Míra harmonizované nezaměstnanosti – věková skupina 15 - 24 let⁵⁸

Země	celkem	muži	ženy
Evropská unie	23, 6 %	24, 2 %	22, 9 %
Česká republika	18, 3 %	17, 1 %	19, 9 %
Spolková republika Německo	7, 9 %	8, 8 %	6, 7 %

Dle Mezinárodní organizace práce ILO⁵⁹ byla v lednu 2013 v rámci Evropské unie zaznamenána míra nezaměstnanosti ve věkové skupině 15 až 24 let 23, 6 %, která byla tvořena mírou nezaměstnanosti mužů ve věku 15 až 24 let 24, 2 % a mírou nezaměstnanosti žen ve věku 15 až 24 let 22, 9 %. V České republice tvořila míra nezaměstnanosti ve věkové skupině 15 až 24 let 18, 3 %, tato míra nezaměstnanosti byla tvořena mírou nezaměstnanosti mužů ve věku 15 až 24 let 17, 1 % a mírou nezaměstnanosti žen ve věku 15 až 24 let 19, 9 %. Ve Spolkové republice Německo činila míra nezaměstnanosti ve věkové skupině 15 až 24 let 7, 9 %, která byla tvořena mírou nezaměstnanosti mužů ve věku 15 až 24 let 8, 8 % a mírou nezaměstnanosti žen ve věku 15 až 24 let 6, 7 %.⁶⁰

Míra nezaměstnanosti je u mužů i žen ve věku 15 až 24 let v České republice i Spolkové republice Německo nižší než míra nezaměstnanosti

⁵⁸ Český statistický úřad. *Míra harmonizované nezaměstnanosti, v členění podle pohlaví – věková skupina 15 - 24 let*. Databáze Eurostatu [online]. 2013 [cit. 2012-02-10]. Dostupný z WWW: <http://apl.czso.cz/pll/eutab/html.h?ptabkod=teilm021>.

⁵⁹ Míra nezaměstnanosti vyjadřuje podíl počtu nezaměstnaných osob v procentech z celkové pracovní síly, která je podle definice Mezinárodní organizace práce (ILO) dána celkovým součtem všech zaměstnaných a nezaměstnaných osob, zde ve věku 15 - 24 let. Nezaměstnané osoby zde zahrnují osoby ve věku 15 - 24 let, které: a) jsou bez práce, b) jsou připraveny k nástupu do práce během následujících dvou týdnů a c) aktivně hledaly práci po dobu čtyř týdnů nebo si již našly zaměstnání, které začnou vykonávat během následujících tří měsíců.

⁶⁰ Český statistický úřad. *Míra harmonizované nezaměstnanosti, v členění podle pohlaví – věková skupina 15 - 24 let*. Databáze Eurostatu [online]. 2013 [cit. 2012-02-10]. Dostupný z WWW: <http://apl.czso.cz/pll/eutab/html.h?ptabkod=teilm021>.

osob ve věku 15 až 24 let v průměru Evropské unie. V České republice míra nezaměstnanosti žen převyšuje míru nezaměstnanosti mužů o 2,8 %, ve Spolkové republice Německo je tomu naopak, míra nezaměstnanosti mužů ve věku 15 až 24 let převyšuje míru nezaměstnanosti žen o 2,1 %.

8 EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND

Cílem politiky hospodářské a sociální soudržnosti Evropské unie je podpora udržitelného rozvoje, zvyšování úrovně zaměstnanosti, ochrana životního prostředí a podpora soudržnosti a územní provázanosti Evropské unie. V rámci politiky je kladen důraz na udržitelný růst, konkurenceschopnost a inovaci, která má za cíl uskupit soudržnou a flexibilní společnost s vysokou mírou zaměstnanosti.⁶¹

Jednou ze strategií Evropské unie na zvýšení zaměstnanosti a konkurenceschopnosti je Evropský sociální fond. Evropský sociální fond patří společně s Evropským fondem pro regionální rozvoj mezi strukturální fondy Evropské unie. Strukturální fondy plní s Fondem soudržnosti hlavní cíle kohezní politiky Evropské unie.⁶²

Evropský sociální fond se zaměřuje na oblast zaměstnanosti a rozvoj lidských zdrojů. Hlavními cíli Evropského sociálního fondu je rozvoj zaměstnanosti, podpora sociálního začlenění osob, snižování nezaměstnanosti, podpora rovných příležitostí na pracovním trhu. Evropský sociální fond pomáhá nezaměstnaným osobám při vstupu na pracovní trh, snaží se vytvořit rovné příležitosti pro všechny osoby v přístupu na trh práce, pomáhá osobám ze znevýhodněných sociálních skupin při vstupu na pracovní trh, usiluje o sociální začleňování, podporuje celoživotní vzdělávání, usiluje o rozvoj kvalifikovaných a flexibilních pracovních sil, snaží se zavádět moderní organizaci práce a podnikání, usiluje o zrovnoprávnění pohlaví a zlepšení přístupu žen na

⁶¹ Ministerstvo pro místní rozvoj ČR. *Fondy EU: Politika soudržnosti EU*. [online]. [cit. 2013-03-20]. Dostupný z WWW: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/Informace-o-fondech-EU.aspx>.

⁶² Ministerstvo pro místní rozvoj ČR. *Fondy EU*. [online]. [cit. 2013-03-20]. Dostupný z WWW: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU>.

pracovní trh a zároveň se snaží zamezit veškeré formy diskriminace a nepoměry na pracovním trhu.⁶³

Finanční prostředky jsou z fondů čerpány v rámci programovacích období. Na programovací období 2007 až 2013 bylo v České republice vyhrazeno 3, 8 mld. Euro.⁶⁴ Ve Spolkové republice Německo na programovací období 2007 až 2013 připadlo 9, 3 mld. Euro.⁶⁵

Do základních programů Evropského sociálního fondu se v České republice v projektovém období 2007 až 2013 řadí Operační program Lidské zdroje a zaměstnanost, Operační program Vzdělávání pro konkurenceschopnost a Operační program Praha – Adaptabilita.⁶⁶

Ve Spolkové republice Německo jsou operační programy zaměřeny především na další vzdělávání zaměstnanců a podnikatelů, celoživotní vzdělávání, mladé lidi, kteří vstupují do dalšího vzdělávání nebo na pracovní trh, zlepšení přístupu osobám s integračními problémy na trh práce, konkurenceschopnost a rovný přístup žen a mužů na pracovní trh.⁶⁷

Evropský sociální fond je řízen v České republice Ministerstvem práce a sociálních věcí, které má na starost Operační program Lidské zdroje a zaměstnanost, mezi další řídicí orgány patří Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, které se zaměřuje na Operační program Vzdělávání pro konkurenceschopnost, poslední Operační program Praha – Adaptabilita řídí Magistrát hlavního města Prahy. Mezi další partnery se řadí Ministerstvo pro místní rozvoj, Ministerstvo životního prostředí, úřady

⁶³ Evropský sociální fond v ČR: *Cíle Evropského sociálního fondu*. [online]. [cit. 2013-03-20]. Dostupný z WWW: <http://www.esfcr.cz/evropsky-socialni-fond-v-cr>.

⁶⁴ Evropský sociální fond v ČR: *Cíle Evropského sociálního fondu*. [online]. [cit. 2013-03-20]. Dostupný z WWW: <http://www.esfcr.cz/evropsky-socialni-fond-v-cr>.

⁶⁵ Bundesministerium für Arbeit und Soziales. *Der Europäische Sozialfonds in Deutschland in der Förderperiode 2007 - 2013: Geringere Ressourcen*. [online]. [cit. 2013-03-21]. Dostupný z WWW: http://www.esf.de/portal/generator/1018/op__bund.html.

⁶⁶ Evropský sociální fond v ČR. *Základní programy Evropského sociálního fondu*. [online]. [cit. 2013-03-20]. Dostupný z WWW: <http://www.esfcr.cz/evropsky-socialni-fond-v-cr>.

⁶⁷ Bundesministerium für Arbeit und Soziales. *Der Europäische Sozialfonds in Deutschland in der Förderperiode 2007 - 2013: Geringere Ressourcen*. [online]. [cit. 2013-03-21]. Dostupný z WWW: http://www.esf.de/portal/generator/1018/op__bund.html.

práce, CzechInvest, Ministerstvo průmyslu a obchodu, orgány místní a regionální samosprávy.⁶⁸

Ve Spolkové republice Německo je Evropský sociální fond řízen Ministerstvem práce a sociálních věcí, Spolkovým ministerstvem pro vzdělání a výzkum, dále Spolkovým ministerstvem hospodářství a technologií, Spolkovým ministerstvem pro rodinu, seniory, ženy a mládež a Spolkovým ministerstvem dopravy, výstavby a rozvoje měst. Operační programy Spolkové republiky Německo jsou zaměřeny na podporu podnikání a flexibility, zaměstnanost a sociální integraci, technickou podporu a mezinárodní opatření.⁶⁹

V rámci jednotlivých operačních programů se realizují projekty zaměřené například na rekvalifikace nezaměstnaných, podporu začínajícím podnikatelům, rozvoj služeb zaměstnanosti, stáže ve veřejném i soukromém sektoru pro studenty, pedagogy a vědecké pracovníky, další projekty podporující tvorbu inovativních vzdělávacích programů, workshopy, pracovní praxe a další.⁷⁰

⁶⁸ Evropský sociální fond v ČR. *Řídící orgán a partneři*. [online]. [cit. 2013-03-20]. Dostupný z WWW: <http://www.esfcr.cz/evropsky-socialni-fond-v-cr>.

⁶⁹ Bundesministerium für Arbeit und Soziales. *Programmübersicht der aktuellen Förderperiode 2007-2013*. [online]. [cit. 2013-03-21]. Dostupný z WWW: <http://www.esf.de/portal/generator/1410/programmuebersicht.html>.

⁷⁰ Evropský sociální fond v ČR: *Příklady podporovaných projektů*. [online]. [cit. 2013-03-20]. Dostupný z WWW: <http://www.esfcr.cz/evropsky-socialni-fond-v-cr>.

8.1 Projekty Evropského sociálního fondu

V rámci operačních programů Spolkové republiky Německo a České republiky jsou z Evropského sociálního fondu financované projekty, které mají za cíl plnění cílů Evropské unie a strategie Evropa 2020. Za každý porovnávaný region byl vybrán jeden projekt, který má za cíl odbourávání nezaměstnanosti a zlepšování uplatitelnosti na pracovním trhu pro mládež. Za Svobodný stát Bavorsko byl vybrán ke srovnání projekt „IdA – InterCoolTour“ a za Plzeňský kraj projekt „Společně do práce“.

8.2 Projekt IdA – InterCoolTour

Projekt IdA – InterCoolTour⁷¹ je jedním z projektů IdA.

8.2.1 IdA – projekty mezinárodní mobility a zahraniční výměny

Projekty IdA – Intergration durch Austausch⁷² jsou mezinárodní projekty mobility a výměnných programů. Projekt IdA vznikl ve Spolkové republice Německo v roce 2008 jako pomoc mladým lidem při hledání zaměstnání nebo dalšího vzdělávání začleněním do pracovního procesu formou bezplatné zahraniční praxe. Absolvováním zahraniční praxe získávají účastníci projektu vyšší šanci na pracovním trhu.

Projekt je financován Evropským sociálním fondem a Spolkovým ministerstvem práce a sociálních věcí Spolkové republiky Německo. Doba trvání projektu je od roku 2008 do roku 2015. Projektu se účastní 69 projektových asociací. Projekty jsou určeny pro věkovou skupinu 14 až 35 let. Třetina všech účastníků je ve věku 18 až 21 let a tvoří tím nejpočetnější skupinu zastoupených.

V rámci projektu jsou podporovány německé firmy, které spolupracují minimálně s jedním dalším zahraničním partnerem v rámci Evropské unie. Každý z projektů IdA vzniká ve spolupráci s německými úřady práce a pracovními centry, aby došlo k co možná nejvyšší podpoře nezaměstnaných.

Cílovou skupinou projektu jsou především skupiny osob se ztíženým přístupem ke vzdělání a pracovnímu trhu. Jedná se o znevýhodněné mladistvé, mladé nezaměstnané, matky samoživitelky a osoby s postižením.

⁷¹ Některé části této kapitoly byly použity v předmětu KFI/PRO.

⁷² Bundesministerium für Arbeit und Soziales: *Mobilität und Qualität für den Arbeitsmarkt in Europa*. [online]. 1.12.2011 [cit. 2012-11-14]. Dostupný z WWW: http://www.esf.de/portal/generator/17352/2011_12_01_pm_ida_konferenz.html.

V rámci projektu IdA byly vyvolány dvě výzvy. První výzva k podání projektů byla vydána v říjnu 2008 a jednalo se o výzvu pro projekty IdA I. Tato výzva se zaměřuje na zvýšení šancí na pracovním trhu pro znevýhodněné mladé lidi a mladé nezaměstnané díky mezinárodní výměně a mobilitě.

Druhá výzva byla vydána v srpnu 2010 a jednalo se o výzvu pro projekty IdA II., tyto projekty jsou zaměřeny na zvýšení šancí na pracovním trhu pro osoby s postižením díky mezinárodní výměně a mobilitě.

Projekty IdA byl zahájeny v říjnu 2008. Od května 2009 již v rámci projektu spolupracovalo 56 projektových asociací, aby pomohly až 10 000 znevýhodněným mladým lidem, nezaměstnaným mladým lidem a matkám samoživitelkám. Projekt byl dosud financován 74 miliony eur z Evropského sociálního fondu a 17 miliony eur ze Spolkového ministerstva práce a sociálních věcí Spolkové republiky Německo. Stěžejním bodem projektu je měsíční až šestiměsíční zahraniční pobyt v rámci praxe, Jobcampu nebo tréninku v cílové zemi. Na projekt je celkem v letech 2008 až 2015 vyhrazeno 120 milionů eur z Evropského sociálního fondu a 25 milionů eur ze Spolkového ministerstva práce a sociálních věcí Spolkové republiky Německo.

Projekt je inovativní v tom, že realizuje zahraniční pobyty pro znevýhodněné mladé lidi, které by jinak téměř neměli šanci získat pracovní zkušenosti v zahraničí. Do skupiny znevýhodněných mladých patří především osoby s nedokončeným vzděláním, osoby s nízkou úrovní vzdělání, děti imigrantů a mladiství ze sociálně slabých rodin.

V rámci podporovaných 69 projektových asociací je početní zastoupení ve spolkových zemích následující:

Tabulka č. 8: Zastoupení projektových asociací ve spolkových zemích⁷³

Bádensko-Württembersko	3	Porýní - Falc	3
Bavorsko	10	Sársko	1
Berlín	7	Sasko	10
Braniborsko	8	Sasko-Anhaltsko	3
Hesensko	5	Šlesvicko - Holštýnsko	1
Dolní Sasko	4	Durynsko	4
Severní Porýní - Vestfálsko	10		

Nejvíce projektů IdA bylo podáno a následně realizováno ve spolkových zemích Bavorsko, Sasko a Severní Porýní – Vestfálsko, v každé z těchto spolkových zemích bylo realizováno deset IdA projektů. V Braniborsku bylo realizováno osm IdA projektů, v Berlíně sedm, v Hesensku došlo k realizaci pěti IdA projektů, v Dolním Sasku a Durynsku bylo realizováno vždy po čtyřech IdA projektech, na Bádensko – Württembersko, Porýní – Falc a Sasko – Anhaltsko připadlo po třech IdA projektech, v Sársku a Šlesvicku – Holštýnsku se realizoval jeden IdA projekt. V ostatních spolkových zemích se dosud žádný IdA projekt nerealizoval.

⁷³ Bundesministerium für Arbeit und Soziales. Tab. *IdA - Transnationale Mobilitäts- und Austauschprojekte*. [online]. [cit. 2012-11-14]. Dostupný z WWW: http://www.esf.de/portal/generator/9828/ida_projekte.html.

Projektové asociace navázaly spolupráci s následujícími zeměmi:

Tabulka č. 9:Zahraniční partneři projektových asociací⁷⁴

Itálie	17	Maďarsko	5
Rakousko	16	Finsko	4
Nizozemí	15	Irsko	4
Polsko	14	Malta	4
Španělsko	12	Belgie	3
Francie	10	Litva	2
Česká Republika	8	Portugalsko	2
Turecko	8	Lucembursko	1
Spojené Království	8	Rumunsko	1
Švédsko	7	Švýcarsko	1
Dánsko	5	Slovinsko	1
Řecko	5		

V rámci projektových asociací spolupracovala na projektu IdA Spolková republika Německo nejčastěji s Itálií, se kterou bylo společně realizováno sedmnáct IdA projektů, následovalo Rakousko se šestnácti IdA projekty, Nizozemí s patnácti IdA projekty, s Polskem bylo realizováno čtrnáct IdA projektů, se Španělskem dvanáct IdA

⁷⁴ Bundesministerium für Arbeit und Soziales. Tab. *IdA - Transnationale Mobilitäts- und Austauschprojekte*. [online]. [cit. 2012-11-14]. Dostupné z WWW: http://www.esf.de/portal/generator/9828/ida_projekte.html.

projektů, s Francií deset IdA projektů, s Českou republikou, Tureckem a Spojeným královstvím bylo realizováno po osmi IdA projektech, se Švédskem se realizovalo sedm IdA projektů, s Dánskem, Řeckem a Maďarskem pět IdA projektů, ve spolupráci s Irskem, Maltou a Finskem byly zrealizovány čtyři IdA projekty, s Belgií tři projekty, v Litvě a Portugalsku se realizovaly dva IdA projekty a v Lucembursku, Rumunsku, Švýcarsku a Slovinsku jeden IdA projekt.

8.2.2 Projekt IdA-InterCoolTour

Projekt IdA-InterCoolTour⁷⁵ vznikl na popud společnosti gfi – Schweinfurt⁷⁶ - veřejně prospěšné společnosti pro podporu pracovní a sociální integrace ve spolupráci s Agentur für Arbeit und Jobcenter Landkreis Schweinfurt - agenturou práce Schweinfurt. Jako zahraniční partnery oslovila společnost gfi sesterskou společnost bfz - vzdělávací akademie s.r.o.⁷⁷ v České republice a resort hotelů World of Wonders Hotels v Turecké republice.

Agentura práce ve Schweinfurtu vytipuje skupinu cca 30 mladistvých, kteří jsou pozváni k dvoudennímu workshopu. Mladiství se musí zároveň rozhodnout, v jaké cílové zemi chtějí zahraniční praxi absolvovat. V některých případech dochází k rozřazení již na základě výučního oboru nebo pracovních zkušeností uchazeče. Oblast služeb je zastoupena v rámci projektu především v Turecké republice, technická zaměření v České republice. Za přítomnosti psychologa a zástupce agentury práce je ze skupiny na základě osobních pohovorů a průběhu workshopu vybráno cca 10 uchazečů. Skupina je pečlivě vybírána i s ohledem na to, aby si mladiství rozuměli a nedocházelo mezi nimi ke konfliktům a také s ohledem k potřebnosti účasti v projektu. Zahraniční pobyt trvá deset týdnů, z tohoto důvodu jsou z projektu IdA – InterCoolTour vyřazeni mladiství s dětmi a mladiství, kteří mají problémy s drogami nebo alkoholem.

Po vybrání skupiny následuje pětítýdenní přípravný kurz. Kurz probíhá v SRN a jeho součástí je jazyková a kulturní příprava na pobyt v cílové zemi, tzn. výuka jazyka a kultury České republiky nebo Turecké republiky.

⁷⁵ Bundesministerium für Arbeit und Soziales. Main-Rhön - Inter-Cool-Tour. [cit. 2012-11-26]. Dostupné z WWW: http://www.esf.de/portal/generator/15012/inter_cool_tour.html.

⁷⁶ Die Gesellschaft zur Förderung beruflicher und sozialer Integration.

⁷⁷ bfz - Berufliche Fortbildungszentren der Bayerischen Wirtschaft

Po přípravném kurzu následuje samotný zahraniční pobyt v cílové zemi. První týden v cílové zemi slouží k aklimatizování, bližšímu poznání cílové země a města, ve kterém budou účastníci následujících deset týdnů bydlet a zároveň se seznámí s podnikem, kde budou vykonávat zahraniční praxi. V rámci projektu IdA-InterCoolTour se jedná o města Plzeň a Antalya. Od druhého do devátého týdne probíhá samotná praxe v cílové zemi. V České republice se jedná o zastoupení praxe v oborech: zpracování kovů, sklad a logistika, zpracování dřeva, obchod, zahradnictví a administrativa. V Turecké republice jsou zastoupeny obory: hotelnictví, wellness, gastronomie a prodej. Samotná praxe trvá osm týdnů. Po čtyřech týdnech musí účastníci změnit místo praxe nebo alespoň pracovní pozici v rámci podniku. Ve výjimečných případech může po konzultaci s gfi a úřadem práce zůstat místo praxe nezměněno. Zahraniční praxe jsou bezplatné a probíhají zpravidla od pondělí do čtvrtka. Každý pátek absolvují účastníci v cílové zemi výuku jazyka a kultury dané země.

Poslední desátý týden v cílové zemi je věnován závěrečnému workshopu a shrnutí pobytu v zemi.

Po návratu do Spolkové republiky Německo absolvují účastníci závěrečný motivační kurz, který slouží k zapracování nabytých zkušeností, zároveň se účastníci učí jak se správně ucházet o pracovní místo. Spolupracovník úřadu práce pomáhá s vytvořením životopisu a motivačního dopisu. Tento závěrečný motivační kurz slouží ke zlepšení příležitostí a uplatnění na pracovním trhu. Během tohoto kurzu dojde k předání certifikátu o absolvované praxi Europass-Mobilita.

V rámci projektu bylo podpořeno celkem 114 účastníků. V České republice se projektu zúčastnilo celkem 46 účastníků v šesti turnusech. V Turecké republice absolvovalo praxi 68 účastníků.

IdA I.	8. 2. 2010 – 14. 4. 2010	10 účastníků
IdA II.	2. 8. 2010 – 6. 8. 2010	10 účastníků
IdA III.	28. 2. 2011 – 4. 5. 2011	9 účastníků
IdA IV.	16. 5. 2011 – 20. 7. 2011	7 účastníků
IdA V.	1. 10. 2011 – 15. 12. 2011	6 účastníků
IdA VI.	5. 3. 2012 – 11. 5. 2012	4 účastníci

Nižší počet účastníků v pozdějších turnusech je způsoben zlepšující se situací na trhu práce a ubývajícím nezaměstnaností v regionu Schweinfurt. Mnoho účastníků projektu vstoupilo do zaměstnaneckého poměru ještě před příjezdem do České republiky.

Doba trvání projektu IdA-InterCoolTour je od roku 2009 do roku 2012, výzva projektů IdA ale stále trvá. V rámci projektu IdA – InterCoolTour byl vydán návrh na prodloužení projektu, tento návrh zatím však nebyl schválen.

8.2.3 Očekávaný přínos a podpora účastníků projektu⁷⁸

Projekt má především zlepšit pracovní příležitosti účastníků projektu. Dalšími aspekty jsou otevřenost ve vztahu k zahraničí a zájem o poznání cizí země a kultury, chuť zkoušet nové věci, experimentovat a získávat nové zkušenosti, získat větší samostatnost a sebevědomí, prohloubit a rozšířit si pracovní kvalifikaci, zvýšit své šance na trhu práce a v oblasti vzdělávání, nasbírat praktické pracovní zkušenosti v zemích Evropské unie a navázat nové kontakty.

Účastníci absolvují základní přípravný kurz cizího jazyka a kultury cílové země, je jim zajištěno ubytování a stravování, náklady zahraničního pobytu jsou hrazeny z projektu. Po ukončení praxe obdrží účastníci certifikát o absolvované praxi: Europass-Mobility.

Účastníkům je v cizí zemi přidělena kontaktní osoba, na kterou se mohou v případě potřeby obrátit, zároveň je účastníkům nabídnuta i pomoc s vytvořením denního programu a s plánováním volného času během pobytu.

⁷⁸ WORDELMANN, Peter. *Mit Ida neue Wege gehen: Zwischenbilanz des ESF-Programms „IdA – Integration durch Austausch“* [online]. Bonn: Bundesministerium für Arbeit und Soziales (BMAS) Referat EF2 „Umsetzung des Europäischen Sozialfonds“, 2011, s. 16-25, [cit. 2012-11-14]. Dostupný z WWW: http://www.esf.de/portal/generator/17350/property=data/2011_12_01_ida_konferenz_brosch_dt.pdf.

8.2.4 Cíle projektu

Kromě **odbourávání nezaměstnanosti** je cílem projektu i odbourávání a **minimalizování překážek**, které brání nástupu do pracovního procesu. Mezi tyto překážky může patřit chybějící iniciativa, nízké sebevědomí, necílevědomost, ale i demotivace a nejistota v chování a vystupování. Dalším velkým problémem při hledání zaměstnání může být u mladistvých chybějící nebo nedostatečná praxe.

Projekt se snaží mladistvým pomoci ve všech aspektech. Zahraniční praxe by měla mít přínos pro mladistvé i pro jejich budoucího zaměstnavatele, kterému mohou mladiství nabídnout **zahraniční zkušenosti a inovativní zahraniční postupy**.

Díky pobytu v zahraničí by se měli mladiství naučit týmové práci, **získat větší sebevědomí a sebedůvěru**, zároveň se učí i soběstačnosti a postarat se sami o sebe. Díky praxi získávají **vyšší šanci na pracovním trhu**, učí se novým postupům a především si osvojují pracovní návyky. Vzhledem k tomu, že z celkového počtu nezaměstnaných mladistvých je zhruba 80% mladistvých dlouhodobě nezaměstnaných s průměrnou dobou nezaměstnanosti 15 měsíců je **osvojování pracovních návyků** jedním z nejdůležitějších aspektů zahraniční praxe.⁷⁹

Důležitým aspektem zahraniční praxe je i **poznání cizí kultury a jazyka**. Ve Spolkové republice Německo žije cca 11 milionů cizinců a osob s původně jiným než německým občanstvím.⁸⁰ Z tohoto důvodu je důležitý i **interkulturní aspekt**. Díky zahraničnímu pobytu

⁷⁹ Bundesministerium für Arbeit und Soziales: *Mobilität und Qualität für den Arbeitsmarkt in Europa*. [online]. 1.12.2011 [cit. 2012-11-14]. Dostupný z WWW: http://www.esf.de/portal/generator/17352/2011_12_01_pm_ida_konferenz.html.

⁸⁰ Fakta o Německu: *Migrace a integrace*. [online]. [cit. 2012-11-14]. Dostupný z WWW: <http://www.tatsachen-ueber-deutschland.de/cz/spoleenost/main-content-08/migrace-a-integrace.html>.

a poznávání cizí kultury se mladiství učí spolupracovat a komunikovat s lidmi z jiného kulturního a jazykového zázemí. Tímto je projekt důležitý i pro pochopení cizinců ve vlastní zemi.

Mezi hlavní cíle projektu tedy patří odbourávání nezaměstnanosti, zvyšování šancí na trhu práce, získávání sebevědomí, sebedůvěry a motivace, získání zahraničních zkušeností, poznání cizího jazyka a kultury, osvojení pracovních návyků, schopnost soběstačnosti i týmové práce.

8.2.5 Názory účastníků projektu⁸¹

Bastian Klauer: „Kurz je velmi dobrý, člověk se učí brát ohled na druhé a vidí zahraniční pracovníky z jiného pohledu. Člověk získá i více sebevědomí. Takže kdybych měl možnost se projektu znovu účastnit, rád bych tuto možnost využil.“⁸²

Simon Klawitter: „Projekt přináší účastníkům zahraniční zkušenosti díky kontaktu se zahraničními pracovními postupy a pracovníky a rozšiřuje i společenské kontakty. Projekt se mi líbil :D“⁸³

Fernando Ossi: „Projekt IdA mi také ukázal, že bych se vlastně mohl přestěhovat do jiného města, kdybych v tom mém nemohl najít práci. Mimo jiné se budu v budoucnu určitě lépe chovat k imigrantům, protože jsem nyní zjistil jaké je být v zemi, ve které se sám nedorozumí ani mu nerozumí jiní. Prostě to bylo něco nového k poznání a zažití, což je také důležité. Na začátku jsem byl velmi skeptický, nakonec jsem ale zjistil, že to byla výborná zkušenost.“⁸⁴

⁸¹ Osobní sdělení a emailové adresy jsou uveřejněny se svolením účastníků projektu.

⁸² Elektronická korespondence s účastníkem projektu IdA-InterCoolTour Bastianem Klauer <bastian.klauer@gmx.de>. „Der Kurs ist sehr gut, man lernt halt auf andere mehr Rücksicht zu nehmen und man sieht Auslandsarbeiter mit einem anderen Blick. Man bekommt auch mehr Selbstvertrauen. Also hätte ich die Chance es nochmal zu machen würde ich es gern öfter machen.“ [online]. 1. 3. 2012, [cit. 2012-11-28].

⁸³ Elektronická korespondence s účastníkem projektu IdA-InterCoolTour Simonem Klawitter <deschain@live.de>. „Das Projekt bringt den Teilnehmern Auslandserfahrung durch den Kontakt mit der ausländischen Arbeitsweise und den Mitarbeitern und es hat auch das Kontaktfeld erweitert. Das Projekt hat mir gefallen :D“ [online]. 3. 6. 2011, [cit. 2012-11-14].

⁸⁴ Elektronická korespondence s účastníkem projektu IdA-InterCoolTour Fernandem Ossi <fernando.ossi@hotmail.de>. [online]. „Das IdA Projekt hat mir ebenfalls gezeigt, das ich eigentlich auch in eine andere Stadt ziehen könnte, falls ich in meiner Stadt keine Arbeit finden sollte. Außerdem werde ich in Zukunft in Deutschland sicherlich anders und besser mit Imigranten umgehen, da ich jetzt gemerkt hab, wie es ist in einem Land zu sein, in dem man nichts versteht und man nicht verstanden wird. Einfach mal was anderes zu sehen und zu erleben, war mir auch sehr wichtig. Zu Anfang war ich noch sehr skeptisch, doch nun habe gemerkt, das es doch eine tolle Erfahrung ist.“ 16. 3. 2012, [cit. 2012-11-14].

8.2.6 Úspěšnost projektu⁸⁵

Úřady práce v jednotlivých spolkových zemích vyhodnotily průběžné výsledky podle 140 účastníků projektu. Jako největší problém uváděly úřady práce u mladých lidí před vstupem do projektu nedostatečnou kvalifikaci a chybějící sociální a osobní kompetence.

Pokud by se vystupování a chování účastníků hodnotilo školními známkami, tedy od nejlepšího (známka 1) po nejhorší (známka 6, podle německé stupnice známkování) se vystupování a chování účastníků zlepšilo z 3,33 na 2, 48, sebevědomí stoupla z 3,45 na 2, 5, samostatnost a motivace z 3,57 na 2, 5, komunikační schopnosti z 3,04 na 2,4, týmová spolupráce se zlepšila z 3,29 na 2,38 a schopnost řešení problémů z 3,45 na 2, 61. Nárůst zaznamenaly úřady práce i v pracovních kompetencích mladistvých, které se zvýšily z 3, 41 na 2, 5, ochota cestovat stoupla z 4, 22 na 3, 29. Velký nárůst byl zaznamenán ve zlepšení jazykové vybavenosti, která ze známky 4, 43 stoupla na 3, 29. Velké zlepšení zaznamenaly úřady práce i ve flexibilitě, výběru budoucího povolání či dalšího vzdělávání a chování během pracovních pohovorů.

Nejdůležitějším aspektem a hlavním cílem projektu je zprostředkování práce účastníkům. Po 6 týdnech po ukončení účasti v projektu získalo plnohodnotné zaměstnání 31% účastníků, 25 % se nacházelo v integračním programu nebo bylo nezaměstnáno, 24 % nastoupilo na střední školu nebo učiliště, 8 % vstoupilo na rekvalifikaci, 8% pracuje v programu „MiniJob“, 3% pracují v programu „Arbeitsgelegenheit“ a 1% nastoupilo na vysokou školu.

⁸⁵ WORDELMANN, Peter. *Mit Ida neue Wege gehen: Zwischenbilanz des ESF-Programms „IdA – Integration durch Austausch“* [online]. Bonn: Bundesministerium für Arbeit und Soziales (BMAS) Referat EF2 „Umsetzung des Europäischen Sozialfonds“, 2011, s. 16-25, [cit. 2012-11-14]. Dostupný z WWW: http://www.esf.de/portal/generator/17350/property=data/2011__12__01__ida__konferenz__broch__dt.pdf.

8.2.7 Osobní zkušenost s projektem

V projektu Ida - InterCoolTour jsem pracovala jako vedoucí kurzu a kontaktní osoba mladistvých od roku 2010 až do roku 2012. Do náplně práce vedoucí kurzu a kontaktní osoby spadá získávání míst praxí podle oborů účastníků, praxe byly zajištěny v podnicích: ASKO – nábytek, Datart, Schwer Fittings, Novem Car Interior Design, Steel Profil, Dimenze AZ, Informační centrum města Plzeň, Grafia, Zahradnictví Lobkowicz, Zahradní centrum Přemysl Písař, Porážka Nýřany, Řeznictví Lávička, Restaurace Žumbera a Vinárna Jadran. Ačkoliv byly praxe bezplatné, mnoho podniků nemělo o praxe zájem jednak z důvodu jazykové nevybavenosti nebo kvůli vnitřním firemním nařízením, nesouhlasu centrály podniku nebo z důvodu komplikované firemní dokumentace v případě přijetí praktikantů. Mezi další pracovní náplň vedoucí kurzu dále patřila kontrola docházky v místě praxe, příprava smluv o praxi, překlady bezpečnostních nařízeních podniků a vybavování praktikantů ochrannými pomůckami a pracovními oděvy. Pracovní oděvy a ochranné pomůcky byly vybírány v souladu s vnitřními předpisy a řádem firmy, kde účastníci absolvovali praxi.

V rámci projektu zajišťuje kontaktní osoba i výuku českého jazyka a kultury. Výuku absolvovali účastníci projektu každý pátek šest vyučovacíh hodin. I po pětítýdenním intenzivním přípravném jazykovém kurzu ve Spolkové republice Německo však byla jazyková úroveň českého jazyka minimální. Nejlepší výsledky měli účastníci ze slovanských imigračních rodin, kteří byli po deseti týdnech v České republice schopni téměř plynně komunikovat v českém jazyce. Vzhledem k převažujícím základním znalostem českého jazyka většiny účastníků se výuka cizího jazyka vedla spíše interaktivní a zábavnou formou, tedy formou hry nebo například návštěvou zoologické zahrady spojenou s výukou českého jazyka.

Další pracovní náplní vedoucí kurzu a kontaktní osoby bylo i zabezpečení a výběr ubytování a stravování pro účastníky. Účastníci byli ubytováni na studentských kolejích Univerzity Karlovy na plzeňském Bolevci. Praktikanti bydleli po dvou na pokojích, které byly propojeny s dalším pokojem přes koupelnu. Pokoje byly standardně vybaveny, účastníci projektu měli k dispozici elektrický vařič, lednici a internet potřebný k vyhledávání volných pracovních míst. Počítače měli účastníci většinou vlastní, případně zapůjčené z pobočky bfz v Plzni. Stravování bylo zajištěno v restauraci Žumbera a ve vinárně Jadran formou speciálních poukázek v hodnotě 80,- Kč na večeři a 40,- Kč na snídani. Snídaně dostávali účastníci s sebou ve formě balíčku u večeře.

K dopravě do podniků výkonu praxe a k dostupnosti restaurace a ubytování měli účastníci projektu po celou dobu pobytu k dispozici plně nabitou Plzeňskou kartu.

Do činnosti kontaktní osoby patřila i 24 hodinová pohotovost v případě výskytu naléhavých situací a řešení problémů a konfliktů. Největší problémy se vyskytly přímo mezi účastníky projektu, vzhledem k delšímu společnému obývání jednoho pokoje dostali někteří praktikanti „ponorkovou nemoc“, tyto problémy se většinou řešili přestěhováním účastníků do jiného pokoje. Další problémy se objevovaly i na místech praxí, například časté zaspávání některých účastníků nebo neplnění pracovních povinností. Z tohoto důvodu musel být jeden účastník z kurzu vyloučen. S ohledem na nízkou jazykovou vybavenost pomáhala kontaktní osoba účastníkům projektu i v každodenním životě, například se základními znalostmi českého jazyka je problematická i návštěva na policii u lékaře nebo u kadeřníka. V rámci zahraniční praxe se řešily zdravotní problémy jako běžné nachlazení ale i vážnější problémy, například jeden z účastníků kurzu dostal zánět slepého střeva, v jiném případě se jednalo o pracovní úraz. Oba účastníci byli nuceni ze zdravotních důvodů kurz předčasně ukončit.

Kvůli informovanosti německé strany, povědomí o vývoji situace v zahraničí a z důvodu zpětné vazby sestavovala kontaktní osoba týdenní zprávy o vývoji situace v České republice pro hlavního manažera projektu na německé straně. Každých čtrnáct dní byl v Plzni na návštěvě pracovník gfi Schweinfurt, kvůli vedení osobních pohovorů s mladistvými praktikanty a kontrole vývoje praxí.

V rámci projektu měli účastníci možnost využít víkendových programů a zajištěných volnočasových aktivit. Program byl sestavován po předchozí domluvě s účastníky a zástupci německé strany. Mezi víkendové aktivity patřil například bowling, kulečnick, návštěva Prahy a dalších měst v Čechách, koncerty, grilování, návštěva muzea, paintball, rafting, motokáry nebo návštěva klubů a diskoték.

Vedoucí kurzu v projektu zajišťovala každodenní překladatelskou a tlumočnickou činnost, administrativní činnost, průvodcovství - především v rámci prvního poznávacího týdne, účast a prezentace na konferencích ve Spolkové republice Německo a Turecké republice.

Účastníci projektu spadali ve většině případů do skupiny znevýhodněných mladistvých. Do skupiny znevýhodněných mladistvých patří především osoby s nedokončeným vzděláním, osoby s nízkou úrovní vzdělání, děti imigrantů a mladiství ze sociálně slabých rodin. Nejvíce účastníků absolvovalo tříletý výuční obor nebo nemělo dokončené střední vzdělání. Projektu se účastnili mladí lidé ve věku 18 až 31 let, nejpočetněji byli zastoupeni účastníci ve věku 19 až 24 let. Zhruba polovinu účastníků projektu tvořili Němci, dále byli mezi mladistvými zastoupeni děti imigrantů z Ruské federace, Ukrajiny, Kazašské republiky, Italské republiky, Spojených států amerických a Polské republiky.

8.2.8 Shrnutí

Z účastníků projektu IdA - InterCoolTour v České republice získalo po absolvování kurzu práci 80-95 % účastníků podle jednotlivých období. Otázkou zůstává, zda je toto vysoké číslo způsobeno účastí v kurzu, zlepšující se situací na trhu práce nebo pouze „donucením“ ucházet se o pracovní místa a rozesíláním životopisů potencionálním zaměstnavatelům v rámci účasti v projektu, nebo vysokému počtu firem s technickým zaměřením v regionu Schweinfurt. Ať už je odpověď na tuto otázku jakákoliv, projekt je pro účastníky jednoznačně přínosný v rozšíření poznatků a nabytí nových zkušeností, získání nezbytných pracovních návyků především u dlouhodobě nezaměstnaných účastníků a větší samostatnosti a v neposlední řadě také vyššího sebevědomí účastníků. Čímž mohou sama potvrdit oficiální výsledky úspěšnosti projektu. Velice přínosná je kromě zahraniční praxe především získaná samostatnost, kterou projekt účastníkům přináší. Mnoho nezaměstnaných mladistvých bydlí stále u rodičů, v zahraničí se však o sebe musí postarat sami, zároveň se učí i samostatně hospodařit s penězi.

Se zlepšující situací na bavorském pracovním trhu v letech 2011 a 2012 je dán i snižující se počet účastníků projektu, kdy si velká část účastníků projektu našla zaměstnání již v přípravné fázi turnusu.

Vzhledem k finanční náročnosti prozatím bohužel neexistuje paralelní projekt pro nezaměstnané mladistvé z České republiky nebo Turecké republiky. V České republice jsou většinou v rámci Evropského sociálního fondu podávané projekty, které nepřesahují částku deseti milionů a větší důraz je kladen spíše na kvantitu než na kvalitu. V současné době ani žádná z výzev Operačních programů neumožňuje paralelní projekt pro mladistvé realizovat.

8.3 Projekt Společně do práce

Projekt Společně do práce⁸⁶ začal se svými aktivitami v roce 2012. Cílem projektu je zvýšit kvalifikaci a možnosti mladých lidí do 25 let věku bez kvalifikace nebo s nízkou úrovní kvalifikace na trhu práce. Projekt je v rámci Plzeňského kraje určen okresům Plzeň-město a Rokycany.

Projekt je financován evropským sociálním fondem v České republice a Ministerstvem práce a sociálních věcí České republiky. Rozpočet projektu se pohybuje okolo 5 665 700 Kč. Doba trvání projektu je od 1. 8. 2012 do 30. 6. 2014.

Projekt je plánován pro 90 osob ve třech cyklech. Cykly jsou plánovány zhruba pro dvě třetiny mladých lidí z okresu Plzeň-město a jednu třetinu účastníků z okresu Rokycany.

Projekt podporuje mladistvé souborem motivačních, poradenských a vzdělávacích aktivit, další podporou nabízenou mladistvým je podpora při hledání zaměstnání, zprostředkování zaměstnání, organizace pracovních veletrhů i umístění na dotovaná pracovní místa.

Cílovou skupinou projektu jsou osoby do 25 let věku bez kvalifikace nebo s nízkou úrovní kvalifikace, do cílové skupiny spadají i náctiletí, kteří zatím nedosáhli věkové hranice 18 let. Kvůli nedokončené nebo předčasně ukončené přípravě na budoucí povolání se ocitly tyto osoby na pracovním trhu bez odpovídající teoretické a praktické přípravy pro zaměstnání. Mnoho zaměstnavatelů odmítá přijmout mladé lidi s nedokončeným středoškolským vzděláním a tyto osoby se potýkají často s opakovaným neúspěchem na pracovním trhu. Odmítnutí na pracovním trhu nemusí být jediným problémem mladých lidí, tato cílová skupina se často potýká i s dalšími problémy. Mnoho osob z této cílové skupiny pochází z problémových rodin, někteří se potýkají se závislostmi.

⁸⁶ BFZ – vzdělávací akademie. *Zadávací dokumentace projektu: Společně do práce*. [cit. 2013-02-25]. 1UaarP0001.

Realizátor projektu bfz – vzdělávací akademie s.r.o. spolupracuje v rámci projektu s úřady práce, odborem sociálních věcí, s Centrem protidrogové prevence a terapie o.p.s., VOŠZ Dr. Ilony Mauritzové a se zaměstnavateli.

Důležitou součástí projektu je zřízení Jobcafe a poradenských center. V Plzni a Rokycanech slouží k setkávání s účastníky projektu poradenská centra, kde je poskytováno individuální poradenství, konzultace s osobními poradci a informační servis klientům. Pro potřeby účastníků jsou v poradenském centru umístěny počítače s připojením k internetu, které jsou klientům k dispozici ohledně vyhledávání volných pracovních míst, na počítačích si mohou návštěvníci poradenského centra rovněž zhotovit životopis a motivační dopis. V poradenském centru je k dispozici i tiskárna, kopírka, scanner a telefon pro kontaktování a komunikaci se zaměstnavateli.

Poradenské centrum v Plzni je spojeno s novým typem kontaktní kanceláře, tak zvaným Jobcafe. Jedná se o inovativní metodu pro oslovení a další práci s účastníky projektu. Jobcafe slouží ke zvýšení dostupnosti služeb osobních poradců účastníkům. Jobcafe je přístupné i zájemcům o projekt z cílové skupiny. Návštěvníci Jobcafe mohou využít možnosti konzultace s osobním poradcem. Poradenství je zaměřené především na zpracování životopisu a motivačního dopisu a na přípravu setkání se zaměstnavatelem. V Jobcafe je k dispozici bezplatné poradenství, přístup k počítačům a internetu, zároveň jsou zde k dispozici aktuální informace o nabídkách volných pracovních míst v okolí města Plzně a okrese Rokycany. Osobní poradci jsou mladistvým k dispozici při vyhledávání vhodných pracovních míst na internetu, v tisku nebo v databázích zaměstnavatelů a následně pomáhají s kontaktováním zaměstnavatelů. Jobcafe disponuje neformální atmosférou, návštěvníci mají k dispozici zdarma kávu, čaj nebo vodu. Mají možnost zde posedět a pohovořit o svých zkušenostech, či si předat případné tipy na vhodná pracovní místa. Součástí Jobcafe je nástěnka s aktualizovanou inzercí volných pracovních míst, informace jsou doplňovány z pracovních

portálů, informací od úřadů práce, z interních databází firem nebo z denního tisku.

S chodem a provozem Jobcafe napomáhají i sami účastníci projektu. Z každého turnusu je vybráno několik účastníků projektu, kteří se podílejí na provozu Jobcafe. Tito účastníci jsou realizátorem zaměstnání na základě dohody o provedení práce, rozsah zaměstnání odpovídá podmínkám nekolidujícího zaměstnání, tito účastníci tak nadále setrvávají v evidenci úřadu práce. Jejich pracovní pozice je asistent Jobcafe. Asistenti pomáhají především osobnímu poradci při kontaktu s návštěvníky, kteří vyžadují pomoc s obsluhou osobního počítače a pohybem na internetu. Asistenti pomáhají také s vyhledáváním volných pracovních míst, aktualizací nabídek práce, s odesíláním životopisů a motivačních dopisů potenciálním zaměstnavatelům, dalším návštěvníkům Jobcafe pomáhají s obsluhou tiskárny, skeneru a kopírky. Nápomocni jsou i přípravou občerstvení a úklidem prostor. Na asistenty Jobcafe se vztahují práva a povinnosti jako na ostatní účastníky projektu, nadále budou docházet na konzultace s osobním poradcem, na vzdělávací aktivity, jsou jim nabízena vhodná pracovní místa a mohou být zařazeni do rekvalifikačního kurzu. Asistenti v Jobcafe získávají díky zaměstnání v Jobcafe praxi u zaměstnavatele. Práce v Jobcafe má sloužit mladistvým pro získání a udržení pracovních návyků. Tato činnost slouží díky alespoň malého výdělku motivačně na účastníky projektu, zároveň vede získaná praxe k lepšímu profesnímu profilu účastníků.

8.3.1 Oslovení cílové skupiny

Ve spolupráci s úřady práce jsou naplánována motivační setkání, na něž jsou prostřednictvím úřadů práce pozvány osoby z cílové skupiny. Osobní poradci seznámí potencionální účastníky s projektem, jeho přínosy a cíli. Osoby, které projeví zájem o vstup do projektu, absolvují individuální pohovor s některým z osobních poradců a na základě podpisu dohody vstoupí do projektu. Do týdne od vstupu do projektu absolvuje účastník projektu vstupní pohovor s osobním poradcem v poradenském centru. V rámci vstupního pohovoru vyplní účastníci vstupní dotazník a absolvují individuální konzultaci. Cílem vstupního pohovoru je zjistit klientovo očekávání od projektu, zároveň slouží vstupní pohovor jako pomůcka pro další výběr diagnostických, poradenských a vzdělávacích aktivit. Vstupem do projektu mají účastníci možnost využít nabízených služeb a mají možnost čerpání přímé podpory.

8.3.2 Výukové aktivity projektu

V rámci projektu absolvují účastníci projektu několik výukových aktivit, které mají za cíl zvýšit uplatnitelnost účastníků na pracovním trhu:

Aktivizačně poradenský program

První aktivitou po vstupu do projektu je aktivizačně poradenský program. Kurz je zaměřen především na zvýšení orientace na trhu práce, schopnosti jednání se zaměstnavatelem, zvýšení sebevědomí a sebereprezentace. V rámci aktivizačně poradenského programu si účastníci sestaví životopis a motivační dopis.

Program využívá především moderních výukových metod, interaktivního a zážitkového učení, jímž si účastníci nenásilně osvojují praktické informace. V rámci aktivizačně poradenského kurzu absolvují účastníci projektu základy sociálních dovedností a sociálního chování, orientaci na trhu práce, oslovení zaměstnavatele, základy pracovního práva, komunikaci, pravidla společenského chování, sociálně právní minimum, finanční gramotnost a nácvik setkání se zaměstnavatelem.

Individuální poradenství

Individuální poradenství je pro účastníky zajištěno po celou dobu účasti v projektu. Individuální poradenství je poskytováno osobními poradci a slouží k motivaci a podpoře mladých lidí při hledání pracovního místa a jednání se zaměstnavateli. Osobní poradce zároveň pomáhá s výběrem vhodné rekvalifikace, praxe a podporuje účastníky při nástupu do zaměstnání. Individuální poradenství je účastníkům projektu poskytováno od vstupu do projektu až do doby ukončení účasti v projektu. Každému účastníkovi projektu je poskytnut individuální projektový plán, který je průběžně aktualizován, doplňován a vyhodnocován. Cílem individuálního poradenství je získání objektivního

pohledu na problémy účastníků a nalezení správných forem odbourávání těchto problémů, důležité je, aby si sami účastníci problém uvědomili a díky vlastnímu rozhodnutí se snažili svoji situaci změnit. Poradenství má účastníkům ukázat reálnou představu o jejich možnostech a nastavit směr k dosažení cíle, kterým je získání zaměstnání.

Sociální, právní, psychologické a pracovní poradenství

Mladí lidé s nízkou úrovní kvalifikace nebo nedokončeným vzděláním se často potýkají se složitými osobními, profesními, finančními nebo jinými životními problémy, se kterými se nedokážou sami vypořádat. Sociální, právní, psychologické a pracovní poradenství má za cíl účastníkům projektu pomoci a tyto problémy odbourat. Často jsou právě tyto problémy překážkou v získání zaměstnání. Poradenství je účastníkům projektu poskytováno i po nástupu do zaměstnání a pomáhá jim vyrovnat se s novými životními situacemi. V případě řešení obtížných a složitých situací jsou klientům k dispozici odborníci z různých oborů, například psycholog, sociolog, sociální pracovník, ekonom nebo další. Odborníci s účastníky projektu konzultují postup řešení problému a případně pomáhají vyhledat další pomoc.

Bilanční a pracovní diagnostika

Velká část české populace se po studiu nevěnuje zaměstnání, které odpovídá oboru vzdělání.⁸⁷ Obdobně je tomu u cílové skupiny projektu, které navíc schází odbornější vzdělání. Tyto skutečnosti mohou vést k nevyhraněnosti osobnosti a problematičtějšímu rozhodnutí ohledně dalšího zaměstnání na rozmanitém trhu práce. Bilanční a pracovní diagnostika má za úkol mladistvým s tímto problémem pomoci a stanovit

⁸⁷ Národní ústav pro vzdělávání. *Celková shoda vzdělání a zaměstnání: Celkové hodnocení shody získaného vzdělání a vykonávaného zaměstnání*. Informační systém o uplatnění absolventů škol na trhu práce [online]. [cit. 2013-03-04]. Dostupný z WWW: <http://www.infoabsolvent.cz/Temata/ClanekAbsolventi/4-3-05/Celkova-shoda-vzdelani-a-zamestnani/25>.

jejich osobnostní a profesní předpoklady pro jejich další uplatnění na trhu práce a diagnostikovat možnosti zvýšení kvalifikace nebo přímo změnu kvalifikace. Výstupy z diagnostiky pomáhají při stanovení individuálního plánu účastníka projektu a především uvědomění si vlastní orientace a dalšího uplatnění na pracovním trhu, případně pokračování v dalším vzdělávání. V rámci pracovní a bilanční diagnostiky získají účastníci projektu odborné doporučení od psychologa pro výběr rekvalifikace a získají směr k hledání zaměstnání v oblasti trhu práce, ve které mají předpoklady k úspěšné seberealizaci.

Skupinové motivační programy

Skupinové motivační programy slouží pro účastníky jako zdroj motivace prostřednictvím komunikace a spolupráce ve skupině vrstevníků. Skupinové motivační programy jsou realizovány po ukončení aktivizačně poradenského programu a trvají po celou dobu projektu. Principem těchto motivačních programů je motivace účastníků prostřednictvím aktivní činnosti lektorů blízkého věku účastníkům. Pod supervizí odborných poradců pomáhají mladí poradci a lektoři v lepším sebezpoznání a rozvoji pozitivních rysů osobnosti a motivují účastníky projektu k aktivnímu zapojení při řešení obtíží a problémů. Skupinové motivační programy mají dvě formy, první z nich je „Peers club“. Peers club probíhá jednou týdně. Cílem je předat účastníkům projektu cenné informace, které přijmou lépe od svých vrstevníků. Je zde brán v potaz postoj k rodičům a autoritám, jejichž názory a doporučení tato cílová skupina často odmítá. Témata peers clubu jsou například problematika závislostí a prevence, prevence sociálně patologických jevů, finanční gramotnost, hospodaření a další.

Druhou formou skupinového motivačního programu je „Youth club“. Youth club probíhá také jednou týdně a zaměřuje se na osobnostní rozvoj cílové skupiny.

V rámci youth clubu jsou realizovány pohybové, dramatické, výtvarné a hudební techniky. Společné aktivity mají přispět k

osobnostnímu rozvoji mladistvých a nalezení sebe sama. V obou těchto klubech je využíváno zážitkových metod učení, které jsou důležité pro informovanost mladistvých a stanovení správných způsobů chování. Výsledkem je rozvoj osobnostních a sociálních kvalit, díky nenásilné aktivizaci dochází k podpoře sebevědomí, motivaci a soběstačnosti.

Rekvalifikace

Rekvalifikace je časově i finančně nejméně náročnou cestou ke zvýšení kvalifikace a uplatitelnosti na pracovním trhu. Účastníci získají společně s rekvalifikací i odbornou praxi v oboru, čímž si zvýší i šanci na nalezení udržitelného zaměstnání. Rekvalifikace jsou v rámci projektu plánovány po ukončení aktivizačně poradenského programu a diagnostik. Volba konkrétního rekvalifikačního kurzu se řídí dle výběru kurzu účastníkem, jeho možnostmi, zdravotním stavem, doporučením osobního poradce a psychologa, výsledky z diagnostik a aktuální poptávkou na pracovním trhu. V rámci rekvalifikací jsou realizovány i odborné praxe. V ideálních případech se jedná o praxe přímo u potencionálního zaměstnavatele, který má možnost si po dobu praxe rekvalifikanta otestovat a zaučit ho na základě vlastních požadavků. Rekvalifikace jsou uskutečňovány ve třech různých skupinách. První z nich je rekvalifikační kurz na obsluhu osobního počítače. Většina účastníků projektu však s obsluhou osobního počítače problémy nemá, tato skutečnost je dána především nízkým věkem účastníků a zařazením informačních technologií do výuky na základních a středních školách. Většina rekvalifikačních kurzů je tedy realizována ve druhé a třetí skupině. Druhou skupinu představují v rámci projektu nejfrekventovanější kurzy. Jedná se o rekvalifikace na dělnická povolání. Dle specifík cílové skupiny a vývoje na trhu práce dochází k výběru vhodných rekvalifikačních kurzů. Mezi nejčastější rekvalifikační kurzy patří strážný, základní svářečské kurzy, kuchař a manipulační dělník u chlapců, u dívek převládají rekvalifikační kurzy se zaměřením na servírky, sociální práce, prodavačské práce a cukrářské práce. Do třetí skupiny rekvalifikačních

kurzů spadají řidičská oprávnění, obsluha motovozíku a elektrovozíku, obsluha křovinořezu a motorové pily.

Zprostředkování zaměstnání

Poslední aktivitou v projektu ze strany osobních poradců je zprostředkování zaměstnání účastníkům projektu. Cílem je zajistit umístění účastníků na trhu práce na udržitelné pracovní místo. Všem účastníkům je poskytnuta pomoc při hledání zaměstnání. Hledání zaměstnání pro účastníky projektu je realizováno prostřednictvím vyhledávání volných pracovních míst, aktualizací databáze volných pracovních míst, jednáním se zaměstnavateli, setkáním se zaměstnavateli a exkurzemi. Osobní poradci připravují mladistvé na setkání se zaměstnavateli a zajišťují doprovod na jednání se zaměstnavateli. V rámci projektu jsou pro 10 účastníků vyhrazeny i finanční prostředky na dotovaná pracovní místa po dobu 6 měsíců. Díky zaměstnaneckému poměru získávají mladiství potřebnou praxi, která vede ke zvýšení jejich profesní kvalifikace a vylepšení jejich profesního profilu. Účastníci, kteří díky účasti v projektu získají odbornou praxi, se stávají pro zaměstnavatele atraktivnějšími. Pracovní poměr zlepšuje finanční situaci, nezávislost na podpoře ze strany rodiny, státu a přátel, zvýší motivaci, sebevědomí, soběstačnost a samostatnost mladistvého.

8.3.3 Očekávaný přínos a podpora účastníků projektu

Projekt má za cíl především zlepšit pracovní příležitosti účastníků projektu aktivizací cílové skupiny k absolvování vzdělávacích aktivit umožňujících snazší vstup na pracovní trh. Dalšími aspekty je rozvoj schopností a dovedností pro začlenění do společnosti, schopnost kultivovaného jednání se zaměstnavateli, získání větší samostatnosti a sebevědomí, prohloubení a rozšíření pracovní kvalifikace, zvýšení šancí a konkurenceschopnosti na trhu práce a orientace na trhu práce.

Projekt je zaměřen na jednu z nejohroženějších skupin na trhu práce, mladí lidé bez kvalifikace nebo s nízkou úrovní kvalifikace se často potýkají s nejrůznějšími problémy, mezi které často patří i problém spojený s hledáním vhodného pracovního místa. Cílem projektu je začlenění účastníků do pracovního trhu, trénink psychosociálních dovedností, soft skills a snaha ukázat účastníkům projektu nový směr a změnu životního stylu.

Absolvováním projektu získají účastníci osvědčení ze vzdělávacích aktivit a rekvalifikačních kurzů, které slouží k vylepšení jejich znalostí a profesního profilu, díky němuž by jim mělo být usnadněno hledání dalšího povolání a zlepšena orientace na pracovním trhu. Účastníci potřebují odborný dohled a pomocnou ruku s řešením problémů. Díky aktivnímu zapojení účastníků projektu prostřednictvím poradenských služeb, individuálním přístupem ale i využitím skupinové dynamiky v rámci odpoledních klubů a neformální a přátelské atmosféry Jobcafe se projekt snaží překážky v nalezení vhodného pracovního místa odbourat.

8.3.4 Cíle projektu

Kromě odbourávání nezaměstnanosti účastníků projektu a zvýšení jejich profesní kvalifikace je cílem projektu i odbourávání a minimalizování překážek, které brání nástupu do pracovního procesu. Mezi tyto překážky může patřit chybějící iniciativa, nízké sebevědomí, necílevědomost, ale i demotivace a nejistota v chování a vystupování. Tyto překážky mají účastníci možnost odbourat díky vzdělávacím kurzům a pomoci odborníků. Dalším velkým problémem při hledání zaměstnání může být u mladých lidí chybějící nebo nedostatečná praxe. Praxi a základní pracovní návyky mají účastníci projektu možnost získat již v rámci absolvování rekvalifikačního kurzu, ne ve všech případech je však pro potencionální zaměstnavatele praxe dostatečná.

Projekt se snaží účastníkům pomoci ve všech rovinách. Zvýšení profesní kvalifikace by mělo být přínosem při hledání vhodného pracovního místa. V případě dalších problémů mladistvých se osobní poradci snaží být nápomocní i v ostatních oblastech a případně nabídnout pomoc dalších odborníků.

Díky rozmanitým vzdělávacím aktivitám by se měli účastníci projektu naučit týmové práci, získat větší sebevědomí, sebedůvěru a motivaci. Absolvováním rekvalifikačního kurzu spojeného s praxí získávají účastníci projektu vyšší šanci na pracovním trhu a především si osvojují často chybějící pracovní návyky.

8.3.5 Názory účastníků projektu⁸⁸

Martin Tančous: „Projekt Společně do práce mi přinesl několik nových informací, které se mi do budoucna můžou hodit. Nelíbilo se mi rozvržení hodin a délka projektu. Na druhou stranu se mi líbilo povídání o etiketě a bilanční diagnostika a možnost udělat si rekvalifikaci.“⁸⁹

Jan Dlabáček: „Projekt je dobrý, protože jsem se díky němu naučil lépe pohybovat ve společnosti, získal jsem rekvalifikaci a značně zvýšil své šance na trhu práce. Připadá mi ale, že bavit se v našem věku o drogách je zcestné, jelikož je tato problematika bohatě probrána na základních školách.“⁹⁰

Kateřina Bodanská: „V kurzech jsou probírána užitečná témata, účastníci zjistí, kam se mohou obrátit, na co mají nárok a kde se mohou odvolat. Vyučující mají slušné, vstřícné jednání a jejich vybavenost je dobrá.“⁹¹

⁸⁸ Osobní sdělení a emailové adresy jsou uveřejněny se svolením účastníků projektu.

⁸⁹ Elektronická korespondence s účastníkem projektu Společně do práce Martinem Tančousem <rhymes75@seznam.cz>. [online]. 10. 3. 2013, [cit. 2013-04-04].

⁹⁰ Elektronická korespondence s účastníkem projektu Společně do práce Janem Dlabáčkem <jandlabacek@seznam.cz>. [online]. 10. 3. 2013, [cit. 2013-04-04].

⁹¹ Elektronická korespondence s účastnicí projektu Společně do práce Kateřinou Bodanskou <mc.dafne@seznam.cz>. [online]. 10. 3. 2013, [cit. 2013-04-04].

8.3.6 Úspěšnost projektu

Jak úspěšný projekt je, nelze zatím s určitostí předpovědět, neboť v současné době dokončili účastníci projektu rekvalifikační kurzy. Fáze zprostředkování a nalezení vhodného zaměstnání je teprve čeká. Projekt se snaží být pro mladé lidi přínosný v nasbírání nových zkušeností, získání nezbytných pracovních návyků především u dlouhodobě nezaměstnaných a zvýšení jejich profesní kvalifikace a lepší orientaci na pracovním trhu, zároveň se snaží vést účastníky projektu k samostatnosti a zvýšit jejich sebevědomí a motivaci k hledání pracovního místa nebo dalších možností vzdělání.

Projekt se snaží využít veškeré finanční prostředky, co nejefektivněji ke zvýšení profesní kvalifikace, informovanosti a struktury trhu práce, další činnosti projektu mají pomoci účastníkům projektu ke zvýšení sebevědomí, samostatnosti a celkové informovanosti.

8.3.7 Osobní zkušenost s projektem

V projektu Společně do práce pracuji jako osobní poradce účastníků projektu v okrese Plzeň-město. Do pracovní náplně osobního poradce patří organizace a koordinování aktivit v okrese Plzeň-město, zajišťování chodu poradenského centra a Jobcafe, kde osobní poradce podává uchazečům o vstup do projektu informace a vyplňuje s nimi krátký dotazník, ve kterém je nastíněn další vývoj a výběr vzdělávacích aktivit pro uchazeče. Při projevení zájmu uchazečem s ním osobní poradce podepíše dohodu o vstupu do projektu a uchazeč je tímto do projektu Společně do práce zařazen. V poradenském centru a Jobcafe zároveň vede individuální pohovory a poradenství, ze kterých sestavuje individuální plán o dalším zařazení do vzdělávacích aktivit účastníka projektu, v rámci individuálního plánu společně s účastníkem a psychologem vybírá nejadekvátnější rekvalifikaci pro další uplatnění na trhu práce s ohledem na dispozice a zdravotní stav účastníka projektu. Individuální poradenství je poskytováno po celou dobu zařazení účastníka do projektu. Mezi další podpůrné aktivity v poradenském centru patří pomoc při práci na osobním počítači, pomoc při vyhledávání informací účastníkům projektu, konzultace a pomoc při sestavování životopisu a průvodního dopisu. Osobní poradce je nápomocný i při kontaktování zaměstnavatelů, případně doprovází účastníky projektu k přijímacím pohovorům se zaměstnavateli a připravuje je na sebe prezentaci, tedy chování, výběr oblečení a doporučuje materiály, které si mají účastníci k přijímacímu pohovoru přinést.

Osobní poradce vybírá vhodné rekvalifikace a rekvalifikační zařízení, organizuje termíny a harmonogramy rekvalifikačních kurzů, zajišťuje a dohlíží na praxe v rámci rekvalifikačních kurzů a kontroluje docházku účastníků projektu na rekvalifikační kurz, případně zajišťuje osobní pracovní pomůcky pro rekvalifikanty. Vede dokumentaci o

všech rekvalifikačních kurzech v okrese Plzeň – město, kterou následně předává úřadům práce. Úřadům práce dává před nástupem do rekvalifikačního kurzu seznam vybraných účastníků ke schválení vybrané rekvalifikace.

Hlavním úkolem osobního poradce je poradenská a konzultační pomoc při stanovování individuálního plánu pro účastníka projektu. Účastník projektu by si měl za pomoci osobního poradce postupně vytvářet a ujasňovat osobní představy o dalším studiu nebo o dalším kariérním směru. Osobní poradce pomáhá účastníkům vytvářet především reálné představy v souvislosti s poptávkou pracovního trhu, s ohledem na předpoklady účastníka, zdravotním stavem účastníka a vůbec reálností splnění vytyčeného cíle účastníkem.

Do pracovní činnosti osobního poradce patří i administrativní činnost, příprava prezenčních listin, zajišťování lektorů a subdodavatelů, příprava harmonogramů, pozvánek, soupis nabídek o údajích k rekvalifikačním kurzům a kontakt a příprava dokumentů a podkladů pro úřady práce.

Úkolem osobního poradce je i vyhledávání volných pracovních míst, kontaktování zaměstnavatelů, aktualizace nástěnek s pracovními příležitostmi v poradenském centru, nabízí firmám dotovaná pracovní místa pro účastníky projektu a hledá pracovní uplatnění pro účastníky projektu.

8.3.8 Shrnutí

Celkovou úspěšnost projektu zatím nelze prokázat vzhledem k tomu, že většina účastníků projektu z prvního turnusu je stále v rekvalifikačních kurzech a fáze zprostředkování zaměstnání je teprve čeká, přesto však již mají někteří účastníci domluvená pracovní místa, do kterých budou moci po dokončení rekvalifikačního kurzu nastoupit. Pro potencionální zaměstnavatele je lukrativní především možnost dotovaných pracovních míst po dobu šesti měsíců, za tuto dobu mají možnost si zaměstnance řádně ověřit a zaměstnanec má dostatek času k poznání chodu firmy a získání potřebné pracovní praxe.

Cílem projektu však není pouze zprostředkování zaměstnání, ale i rozvoj osobnosti účastníků, zvýšení kvalifikace, nalezení sebe sama a získání potřebné motivace k hledání pracovního místa.

8.4 Srovnání projektů IdA-InterCoolTour a Společně do práce

Oba projekty se zaměřují na cílovou skupinu mladých lidí se ztíženým přístupem ke vzdělání a pracovnímu trhu, v obou projektech se jedná o znevýhodněné mladé lidi, nezaměstnané mladistvé a matky samoživitelky. Počet účastníků projektů je poměrně podobný, IdA – InterCoolTour má podpořit zhruba 120 osob a projekt Společně do práce celkem 90 osob. Doba trvání obou projektů je také obdobná, ani jeden z nich nepřesahuje délku trvání 3 let.

Cílová skupina projektu Společně do práce je užší, projekt je zaměřen na skupinu osob ve věku od 15 do 25 let, projekty IdA jsou určeny pro věkovou skupinu 14 až 35 let. Také financování projektu Společně do práce je značně omezenější než v projektu IdA – InterCoolTour. Zatímco projekt Společně do práce plánuje s rozpočtem necelých 6 000 000 Kč, na realizaci projektu IdA – InterCoolTour bylo prvotně vyhrazeno 800 000 až 2 000 000 Euro. Oba projekty se tedy od sebe liší především rozpočtem a vzdělávacími aktivitami, které jsou vybrány pro potřeby státu, ve kterém je projekt realizován. Projekt IdA – InterCoolTour se zaměřuje na získání zahraniční praxe a projekt Společně do práce usiluje o zvýšení kvalifikace účastníků projektu.

Oba projekty se snaží vyhovět svými prostředky potřebám poptávky a odbourat nedostatky svého trhu práce. Ve Spolkové republice Německo vidí stát u mladistvých jako problém chybějící praxi, zahraniční praxe jsou pro potenciální zaměstnavatele zajímavější a žádané, proto se projekt IdA – InterCoolTour zaměřuje především na získání zahraniční praxe a nasbírání nových zkušeností. Spolková republika Německo se vyznačuje multikulturnějším prostředím než Česká republika. Otázka přistěhovalectví a integrace je zde na denním pořádku. Ve Spolkové republice Německo žije cca 11 milionů cizinců a osob s původně jiným než německým

občanstvím.⁹² Důležitým aspektem zahraniční praxe je tedy i poznání cizí kultury, z tohoto důvodu je důležitý i interkulturní aspekt. Díky zahraničnímu pobytu a poznávání cizí kultury se mladiství učí spolupracovat a komunikovat s lidmi z jiného kulturního a jazykového zázemí. Tímto je projekt důležitý i pro pochopení cizinců ve vlastní zemi a získání tolerance. Zároveň se díky mobilitě nemusejí mladiství upoutávat při hledání vhodného zaměstnání pouze na vlastní region. Praxe v zahraničí vede k rozvoji odborných znalostí, soft skills, týmové práci a rozšíření sociálních aspektů.

Projekt Společně do práce se snaží odbourávat nedostatky mladistvých uchazečů o zaměstnání. Nedostatky mladistvých účastníků spojené s nenalezením vhodného pracovního místa vidí projekt především v nízké kvalitaci žadatelů. Vzdělávacími programy a rekvalifikacemi se snaží tyto nedostatky odbourat, zvýšit šance a orientaci na pracovním trhu.

Motivační kurzy a skupinové práce jsou k nalezení v obou projektech před nástupem na praxi u projektu IdA – InterCoolTour a před začátkem rekvalifikačních kurzů v projektu Společně do práce. Podobná je u obou projektů i závěrečná fáze, která je zaměřena na nalezení vhodného pracovního místa pro účastníka projektu.

Rozdílem je rozsah mezinárodní spolupráce, projekt IdA – InterCoolTour je postaven na přeshraniční spolupráci tří států, Spolkové republiky Německo, kde se realizují téměř všechny vzdělávací aktivity a spolupráce s Českou a Tureckou republikou, kde se realizují zahraniční praxe účastníků projektu.

Rovněž podpora individuálního poradenství je obdobná, nejméně každé dva týdny mají účastníci projektu osobní pohovor s osobním poradcem. V případě projektu IdA – InterCoolTour dojíždí osobní poradce do cílové země zahraniční praxe, kde vede osobní

⁹² Fakta o Německu: *Migrace a integrace*. [online]. [cit. 2012-11-14]. Dostupný z WWW: <http://www.tatsachen-ueber-deutschland.de/cz/spoleenost/main-content-08/migrace-a-integrace.html>.

pohovory a monitoruje každý pohovor krátkou výstupovou zprávou. V projektu Společně do práce dochází mladiství za účelem individuálních pohovorů za osobním poradcem do Jobcafe.

Výhodou projektu IdA – InterCoolTour je, že má jednoho zaměstnance projektu přímo na úřadě práce, potažmo u Bundesagentur für Arbeit. Tato skutečnost zajišťuje lepší výběr uchazečů do projektu a zároveň lepší spolupráci s úřadem práce samotným.

Cíle obou projektů jsou však stejné, oba projekty se zasazují o zvýšení šancí a orientace účastníků projektu na pracovním trhu a zprostředkování vhodného zaměstnání pro účastníky projektu.

9 ZÁVĚR

Z výzkumu situace nezaměstnanosti mladistvých v Bavorsku a západních Čechách vyplývá na základě vyhodnocení informací z odborných publikací, nejaktuálnějších dat českých i německých úřadů práce, statistik, médií, zpráv a výsledků projektů Evropského sociálního fondu, že míra nezaměstnanosti mladistvých je ve Svobodném státě Bavorsko nižší než v Plzeňském kraji. Bylo zjištěno, že v obou porovnávaných regionech je míra nezaměstnanosti mladých lidí nižší než je průměr v rámci Evropské unie

Bylo zjištěno, že oba porovnávané regiony mají určité společné i rozdílné rysy. Ve Svobodném státě Bavorsko byla na začátku roku 2013 registrována celková míra nezaměstnanosti obyvatelstva 4,4 %, Plzeňský kraj v lednu 2013 vykazoval míru nezaměstnanosti 6,6 %. Míra nezaměstnanosti osob ve věku 15 až 25 let činila na počátku roku 2013 ve Svobodném státě Bavorsko 3,6 %, míra nezaměstnanosti osob ve věku 15 až 25 let tvořila na počátku roku 2013 v Plzeňském kraji 6,3 %. V obou porovnávaných regionech je míra nezaměstnanosti mladistvých nižší než celková míra nezaměstnanosti daných regionů. Ve Svobodném státě Bavorsko je celkově míra nezaměstnanosti především u skupiny mladistvých podstatně nižší. Rozdílná je i ekonomická síla regionů, kdy Bavorsko svojí ekonomickou vyspělostí Plzeňský kraj převyšuje.

Z analýzy regionů vyplývá, že se s vyšším stupněm vzdělání míra nezaměstnanosti snižuje v obou porovnávaných regionech. Ve Svobodném státě Bavorsko je ve větších městech míra nezaměstnanosti zpravidla vyšší než v menších městech a venkovských oblastech, v Plzeňském kraji je tomu naopak, nižší míra nezaměstnanosti je registrována ve větších městech.

Vyšší míra nezaměstnanosti je v obou regionech registrována v příhraničních oblastech. Pro oba regiony je stejné jejich výrobní

zaměření, nedostatek pracovních sil v technických oborech, zvýšená míra nezaměstnanosti na počátku roku a nižší míra nezaměstnanosti s vyšším stupněm vzdělání.

Diplomová práce se věnuje také formám odbourávání nezaměstnanosti s ohledem na strategii Evropské unie, především činností Evropského sociálního fondu a jeho projektů v rámci operačních programů. V praktické části jsou představeny a porovnány dva vybrané projekty financované Evropským sociálním fondem. Ke srovnání byly vybrány projekty IdA – InterCoolTour za Svobodný stát Bavorsko a projekt Společně do práce za západní Čechy. Ze srovnání obou vybraných projektů vyplývá, že cíle obou projektů jsou obdobné, oba mají za hlavní cíl odbourání nezaměstnanosti mladých lidí z daného regionu, společné mají i další dílčí cíle, oba projekty se snaží kromě odbourání nezaměstnanosti zvýšit sebevědomí a motivaci účastníků projektu, každý projekt však k těmto cílům využívá jiných prostředků. Projekt IdA – InterCoolTour se svých cílů snaží dosáhnout prostřednictvím bezplatných zahraničních praxí, projekt Společně do práce využívá k dosažení cílů především nástroje vzdělávacích aktivit, především rekvalifikačních kurzů. Projekty se od sebe liší zvláště v rozpočtu, kdy rozpočet projektu IdA – InterCoolTour značně převyšuje rozpočet projektu Společně do práce, ačkoliv počet účastníků projektu je obdobný. Projekty se dále liší v mezinárodní spolupráci, projekt Společně do práce je realizován pouze v České republice, zatímco projekt IdA – InterCoolTour se realizuje ve Spolkové republice Německo a dále v České a Turecké republice.

Evropská unie usiluje svými prostředky o zlepšení pracovních příležitostí a postavení mladých lidí na pracovním trhu, bude však zřejmě ještě nějaký čas trvat než mladí lidé dosáhnou u zaměstnavatelů stejných možností jako ostatní skupiny obyvatelstva.

10 RESÜMEE

Die Diplomaarbeit widmet sich dem Thema „Jugendarbeitslosigkeit in Westböhmen und Bayern“. In der Arbeit werden die Typen der Arbeitslosigkeit, die Folgen der Arbeitslosigkeit an Jugendlichen und die Jugendarbeitslosigkeit in beiden Nachbarregionen beschreibt. Die Arbeit widmet sich auch der Abschaffung der Arbeitslosigkeit mit Rücksicht auf die Politik der Europäischen Union.

Im Rahmen der Diplomaarbeit werden zwei Projekte des Europäischen Sozialfonds aus beiden Regionen vorgestellt und vergleicht, die sich den arbeitslosen Jugendlichen widmen.

11 RESUMÉ

Diplomová práce se věnuje tématu „Nezaměstnanost mladistvých v západních Čechách a Bavorsku“. V práci jsou popsány typy nezaměstnanosti, dopady nezaměstnanosti na mladistvé a je zde popsána nezaměstnanost mladých lidí v sousedních regionech. Práce se věnuje také formám odbourávání nezaměstnanosti s ohledem na politiku Evropské unie.

V rámci diplomové práce jsou popsány a porovnány dva projekty Evropského sociálního fondu z obou regionů, které se věnují nezaměstnaným mladistvým.

12 SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

Seznam použité literatury

BROŽOVÁ, Dagmar. *Společenské souvislosti trhu práce*. Vyd. 1. Praha: Sociologické nakladatelství, 2003. Studijní texty (Sociologické nakladatelství). ISBN 80-864-2916-4.

SCHNEIDER, Klaus. *Bildung und Qualifizierung jugendlicher Arbeitsloser: Theorie und Praxis der Jugendberufshilfe*. Luxembourg: Inter-Actions, 2008. ISBN ISBN 978-295-9973-345.

BUCHTOVÁ, Božena. *Nezaměstnanost: psychologický, ekonomický a sociální problém*. Vyd. 1. Praha: Grada, 2002. ISBN 80-247-9006-8.

RICHTER, Ingo; SARDEI-BIERMANN, Sabine. *Jugendarbeitslosigkeit: Ausbildungs- und Beschäftigungsprogramme in Europa*. Opladen: Leske Budrich, 2000. ISBN ISBN 38-100-2484-8.

WITTENBECK, Valerie. *Jugendarbeitslosigkeit - Ursachen und Folgen*. München: GRIN Verlag GmbH, 2008. ISBN ISBN 36-401- 5702-8.

DVOŘÁKOVÁ, Zuzana. *Řízení lidských zdrojů*. Vyd. 1. v Praze: C. H. Beck, 2012. Beckova edice ekonomie. ISBN 978-80-7400-347-9.

MAREŠ, Petr. *Nezaměstnanost jako sociální problém*. 1.vyd. Praha: Slon - sociologické nakladatelství, 1994. ISBN 80-901424-9-4.

GILLE, Martina. *Jugendliche und junge Erwachsene in Deutschland*. Wiesbaden: VS Verlag für Sozialwissenschaften, 2006. ISBN 13978-3-531-15157-6.

ČSÚ, Oddělení regionálních analýz a informačních služeb Plzeň. *Vývoj nezaměstnanosti v Plzeňském kraji v letech 2000 až 2006*. Plzeň: Český statistický úřad, 2007. Souborné informace. ISBN 978-80-250-1532-2.

RYŠKA, Radim. *Uplatnění absolventů škol na trhu práce / Česko*. Praha: Ústav pro informace ve vzdělávání, 1997. ISBN 392A24556.

Seznam použitých internetových zdrojů

ILO - International Labour Organisation. *Mezinárodní organizace práce*. Svaz průmyslu a dopravy ČR [online]. Dostupný z WWW: <http://www.spcr.cz/statistika/vspscr.htm>.

Nezaměstnanost přináší problémy. Nezaměstnanost v ČR [online]. Dostupný z WWW: <http://nezamestnanost.info/nezamestnanost-prinasi-problemy>.

Největší země Spolkové republiky Německo. Bayern [online]. Dostupný z WWW: <http://www.bavorsko.eu/bavorsko-v-cislech>.

Die grössten Arbeitgeber in Bayern. Berufsstart [online]. Dostupný z WWW: <http://www.berufsstart.de/unternehmen/bundesland/bayern.html>.

Bundesagentur für Arbeit. *Arbeitslosigkeit und Unterbeschäftigung: Umfassende Arbeitsmarktstatistik*. [online]. 2013. Dostupný z WWW: <http://statistik.arbeitsagentur.de/Statischer-Content/Unterbeschaeftigung-Schaubild.pdf>.

Bundesagentur für Arbeit. *Pressemitteilung*. Regionaldirektion Bayern [online]. 2013. Dostupný z WWW: <http://www.arbeitsagentur.de/Dienststellen/RD-BY/RD-BY/Zahlen-Daten-Fakten/2013/05-AMB-Januar-2013-pdf.pdf>.

Generální konzulát České republiky. *Hospodářský profil spolkové země Svobodný stát Bavorsko*. BusinessInfo [online]. 2010. Dostupný z WWW: <http://www.businessinfo.cz/cs/clanky/profil-spolkova-svobodny-stat-bavorsko-98.html#!&chapter=2>.

BÖHME, Stefan et al. *Demografie und Arbeitsmarkt in Bayern: Entwicklung, aktuelle Lage und Ausblick*. [online]. IAB - Bayern, 2012, roč. 2012, č. 2. ISSN 1861-4752. Dostupný z WWW: http://doku.iab.de/regional/BY/2012/regional_by_0212.pdf.

Bundesagentur für Arbeit. *Arbeitsmarkt nach Berufen Juli 2012: Arbeitsmarkt in Zahlen – Arbeitsmarktstatistik*. [online]. Nürnberg, 2012. Dostupný z WWW: www.arbeitsagentur.de.

LEITLOFF, Julia. *Jugendarbeitslosigkeit in Europa: Deutschland mit der niedrigsten Quote*. Hauptsache Bildung [online]. 2012. Dostupný z WWW: <http://www.hauptsache-bildung.de/2012/deutschland-mit-der-niedrigsten-jugendarbeitslosenquote-in-europa/>.

Bundesagentur für Arbeit. *Arbeitslosigkeit steigt saisonbedingt weiter an*. Pressemitteilung [online]. 2013. Dostupný z WWW: <http://www.arbeitsagentur.de/Dienststellen/RD-BY/RD-BY/Zahlen-Daten-Fakten/2013/05-AMB-Januar-2013-pdf.pdf>.

WALLERANG, Lars; STEIGER, Hartmut. *Die Akademisierung breiter Schichten ist unsinnig*. Ingenieur [online]. Dostupný z WWW: <http://www.ingenieur.de/Arbeit-Beruf/Arbeitsmarkt/Die-Akademisierung-breiter-Schichten-unsinnig>.

Institut für Arbeitsmarkt- und Berufsforschung der Bundesanstalt für Arbeit. *IAB-Kurzbericht*. [online]. 2008, roč. 2008, č. 18. ISSN 0942-167X. Dostupný z WWW: <http://doku.iab.de/kurzber/2008/kb1808.pdf>.

Die Schönen Künste – schön wertlos? Erfolg.Beruf.Karriere. [online]. 7. 2. 2010. Dostupný z WWW: <http://www.erfolg-beruf-karriere.de/2010/02/geisteswissenschaften-schoene-kuenste/>.

Bundesagentur für Arbeit. *Die Arbeitsmarktsituation jüngerer Menschen ohne Berufsabschluss*. Broschüre der Arbeitsmarktberichterstattung [online]. Nürnberg, 2011. Dostupný z WWW: <http://statistik.arbeitsagentur.de/Statischer-Content/Arbeitsmarktberichte/Berichte-Broschueren/Arbeitsmarkt/Generische-Publikationen/Juengere-Menschen-ohne-Berufsabschluss-2011.pdf>.

Bundesagentur für Arbeit. *Fachkräfteengpässe in Deutschland*. In: [online]. Nürnberg, 2012. Dostupný z WWW: <http://statistik.arbeitsagentur.de/Statischer-Content/Arbeitsmarktberichte/Berichte-Broschueren/Arbeitsmarkt/Generische-Publikationen/BA-FK-Engpassanalyse-2012-12.pdf>.

Integrovaný portál MPSV. *Statistiky nezaměstnanosti: Měsíční statistika nezaměstnanosti za rok 2013*. [online]. 2013. Dostupný z WWW: <http://portal.mpsv.cz/sz/stat/nz/mes>.

Integrovaný portál MPSV. *Statistiky nezaměstnanosti: Nezaměstnanost*. [online]. 2013. Dostupný z WWW: <http://portal.mpsv.cz/sz/stat/nz/mes>.

Integrovaný portál MPSV. *Statistiky nezaměstnanosti: Struktura uchazečů o zaměstnání*. [online]. 2013. Dostupný z WWW: <http://portal.mpsv.cz/sz/stat/nz/mes>.

NÚV. Plzeňský kraj: *Celková nezaměstnanost v kraji*. In: [online]. 2011. Dostupný z WWW: http://www.nuov.cz/uploads/Vzdelavani_a_TP/Krajsky_web/Nezamestnanost/04_PlzenskyNZ_2011.pdf.

MUF. *Absolventi vysokých škol marně hledají práci*. ČT24 [online]. 7. 12. 2012. Dostupný z WWW: <http://www.ceskatelevize.cz/ct24/ekonomika/198650-absolventi-vysokych-skol-marne-hledaji-praci/>.

NOVÁK, Jakub; KROPÁČEK, Jiří. *Nezaměstnanost absolventů vysokých škol*. [online]. 25. 2. 2013. Dostupný z WWW: <http://aktualne.centrum.cz/domaci/grafika/2013/02/25/nezamestnanost-absolventu-vysokych-skol/>.

Hlavní charakteristiky trhu práce a politiky zaměstnanosti Evropské unie. Evropská komise - zastoupení v České republice [online]. Dostupný z WWW: http://ec.europa.eu/ceskarepublika/news/issues/080609_cs.htm.

Sdělení komise: Evropa 2020. *Strategie pro inteligentní a udržitelný růst podporující začlenění*. 2010. Dostupný z WWW: http://portal.mpsv.cz/sz/politikazamest/evropskastrateg/strategie_evropa_2020_3.3.10.pdf.

Český statistický úřad. *Míra zaměstnanosti ve věkové skupině 20-64 let, v členění podle pohlaví (v %)*. Databáze Eurostatu [online]. 2013. Dostupný z WWW: http://apl.czso.cz/pll/eutab/html.h?ptabkod=t2020_10.

Český statistický úřad. *Míra harmonizované nezaměstnanosti, v členění podle pohlaví – věková skupina 15 - 24 let*. Databáze Eurostatu [online]. 2013. Dostupný z WWW:

<http://apl.czso.cz/pll/eutab/html.h?ptabkod=teilm021>.

Ministerstvo pro místní rozvoj ČR. *Fondy EU: Politika soudržnosti EU*. [online]. Dostupný z WWW: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/Informace-o-fondech-EU.aspx>.

Ministerstvo pro místní rozvoj ČR. *Fondy EU*. [online]. Dostupný z WWW: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU>.

Evropský sociální fond v ČR. *Cíle Evropského sociálního fondu*. [online]. Dostupný z WWW: <http://www.esfcr.cz/evropsky-socialni-fond-v-cr>.

Bundesministerium für Arbeit und Soziales. *Der Europäische Sozialfonds in Deutschland in der Förderperiode 2007 - 2013: Geringere Ressourcen*. [online]. Dostupný z WWW:

http://www.esf.de/portal/generator/1018/op__bund.html.

Evropský sociální fond v ČR. *Základní programy Evropského sociálního fondu*. [online]. Dostupný z WWW: <http://www.esfcr.cz/evropsky-socialni-fond-v-cr>.

Bundesministerium für Arbeit und Soziales. *Programmübersicht der aktuellen Förderperiode 2007-2013*. [online]. Dostupný z WWW:

<http://www.esf.de/portal/generator/1410/programmuebersicht.html>.

Evropský sociální fond v ČR. *Příklady podporovaných projektů*. [online].

Dostupný z WWW: <http://www.esfcr.cz/evropsky-socialni-fond-v-cr>.

Bundesministerium für Arbeit und Soziales. *Mobilität und Qualität für den Arbeitsmarkt in Europa*. [online]. 1.12.2011. Dostupný z WWW:

http://www.esf.de/portal/generator/17352/2011__12__01__pm__ida__konferenz.html.

Bundesministerium für Arbeit und Soziales. *Tab. IdA - Transnationale Mobilitäts- und Austauschprojekte*. [online]. Dostupný z WWW:

http://www.esf.de/portal/generator/9828/ida__projekte.html.

Bundesministerium für Arbeit und Soziales. *Main-Rhön - Inter-Cool-Tour*. Dostupný z WWW:

http://www.esf.de/portal/generator/15012/inter__cool__tour.html.

WORDELMANN, Peter. *Mit IdA neue Wege gehen: Zwischenbilanz des ESF-Programms „IdA – Integration durch Austausch“*. [online]. Bonn: Bundesministerium für Arbeit und Soziales (BMAS) Referat EF2

„Umsetzung des Europäischen Sozialfonds“, 2011. Dostupný z WWW:

http://www.esf.de/portal/generator/17350/property=data/2011__12__01__ida__konferenz__brosch__dt.pdf.

Fakta o Německu. *Migrace a integrace*. [online]. Dostupný z WWW:

<http://www.tatsachen-ueber-deutschland.de/cz/spoleenost/main-content-08/migrace-a-integrace.html>.

Národní ústav pro vzdělávání. *Celková shoda vzdělání a zaměstnání: Celkové hodnocení shody získaného vzdělání a vykonávaného*

zaměstnání. Informační systém o uplatnění absolventů škol na trhu práce

[online]. Dostupný z WWW:

<http://www.infoabsolvent.cz/Temata/ClanekAbsolventi/4-3-05/Celkova-shoda-vzdelani-a-zamestnani/25>.

Další zdroje

Bundesagentur für Arbeit. *Arbeitsmarkt in Zahlen: Bestand an Arbeitslosen nach ausgewählten Merkmalen*. Nürnberg, 20.03.2013.

(Vyžádaná statistika od Bundesagentur für Arbeit)

BFZ – vzdělávací akademie. *Zadávací dokumentace projektu: Společně do práce*. 1UaarP0001.

Elektronická korespondence s účastníkem projektu IdA - InterCoolTour Bastianem Klauer <bastian.klauer@gmx.de>. [online]. 1. 3. 2012.

Elektronická korespondence s účastníkem projektu IdA - InterCoolTour Simonem Klawitter <deschain@live.de>. [online]. 3. 6. 2011.

Elektronická korespondence s účastníkem projektu IdA - InterCoolTour
Fernandem Ossi <fernando.ossi@hotmail.de>. [online]. 16. 3. 2012.

Elektronická korespondence s účastníkem projektu Společně do práce
Martinem Tančousem <rhymes75@seznam.cz>. [online]. 10. 3. 2013.

Elektronická korespondence s účastníkem projektu Společně do práce
Janem Dlabáčkem <jandlabacek@seznam.cz>. [online]. 10. 3. 2013.

Elektronická korespondence s účastnicí projektu Společně do práce
Kateřinou Bodanskou <mc.dafne@seznam.cz>. [online]. 10. 3. 2013.